

“ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮಾನದೋ ನಃ”

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

(ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ)

ಸಂಪುಟ }
೧ }

ಶ್ರೀ ಖರ—ನೈಶಾಖ—ಜ್ಯೇಷ್ಠ
(೧೯೫೧—ಮೇ—ಜೂನ್)

{ ಸಂಚಿಕೆ
{ ೭-೮

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ.

ನಾರ್ಸಿಕ ಚಂದಾ

ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು;

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸರತ್ನಂ ಗೋಪಾಲದಾಸರು.

ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ, ಚಾಮರಾಜವೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ೨.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ [ರಾಗ-ಕಲ್ಯಾಣಿ ತಾಳ-ಝಂಪೆ]	೧
ದೇವ ಬಂದ...!	೨
ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳವರು	೪
ವೇದವೂ ಗುರುಭಕ್ತಿಯೂ	೧೪
ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ ಸುಳಾದಿ	೧೮
ಪತಿವ್ರತಾಲಕ್ಷಣ ಸುಳಾದಿ	೨೨
ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು	೨೬
ಸಂಪಾದಕೀಯ	೩೧
ಶ್ರೀ ಗುರುತಿಲಕ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು	೩೫
“ತಿಳಕೊ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೀನೇ”	೩೬
ತತ್ವಸುವಾಲಿ	೮೫

ಚಂದಾ ಸಲ್ಲಿಸದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ

ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಎಂಟು ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೈಸೇರುವಂತೆ ಆದುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿದಾಸ-ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯು ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಡುವ ಕಾಲ ಸಮಾಪಿಸುತ್ತ ಬಂತು, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ಹಣ ಕಳುಹಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬಂದೀತೆಂಬ ಗಾಬರಿ ನಮಗೆ ಒಡಮೂಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಚಂದಾಹಣವನ್ನು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಚಂದಾದಾರರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಪತ್ರಿಕೆಯ ಏಳಿಗೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

—ಸಂಪಾದಕ

ಸಿದ್ಧವೆನಿಸುವುದರಿಂದ| ಅಣುಗನಿಗೆ
ಇದ್ದ ಮದ್ದೇವೆ ಚಂದ| ಮರುಳೆ

ನೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರವನು ಓದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆ-
ಗೋದನೋದಕವ ಕೊಟ್ಟು| ಪ್ರವಚನದ
ನಾದವುಂಟೇನೊ ಗುಟ್ಟು| ಯದ್ಯಪಿ
ಸಾಧಿಸಿ ನುಡಿ ಮನವನಿಟ್ಟು| ಮಿಥ್ಯಾ
ವಾದಿಗಾದರು ಕೃತ್ಯವೇನಸಾಧ್ಯವೊ| ಮರುಳೆ

೧೦

ರಾಗತಸ್ವಂಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಬಹು-
ಶಾಗಮದಿ ಸಿದ್ಧವಾದ| ಚರ್ಯಗಳ
ಹೀಂಗಿತರಸಾಧಾರಣಾದ| ಕರ್ಮಗಳ
ವಾಗಾದಿ ಮಾನುಷ್ಯವಾದ| ಸೃಜಿಸುವುದೆ
ನಾಗಶಯನನಿಗೆ ಮೋದ| ಮರುಳೆ

೧೧

ಈ ಪರಿಯಲಿರುವಂಥ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ನೋಡಿ
ನಾ ಪಾರಗಾಣುವ ಸುಪಥ| ಯಿಲ್ಲೆಂದು
ಕೋಪದಲಿ ನುಡಿಯೆಕುಪಥ| ನೀನು ಬಲು ಸಂ-
ತಾಪ ಪಡಲು ವ್ಯರ್ಥ| ನಿನ್ನಷ್ಟು
ಇತರಿಗಾರಿಗು ಇಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು| ಮರುಳೆ

೧೨

ಆವಾವಕರ್ಮದಿಂದಾವಾವವಿದ್ಯೆಯಿಂ-
ಗೋವಿಂದ ಪ್ರೀತನಾಗಿ| ಸುಜ್ಞಾನ
ವೇವಭವಬಂಧನೀಗಿ| ತದ್ವಿದ್ಯೆ
ಭುವನ ಸುಖವೆಂದು| ಬಾಗಿ| ಸರ್ವತ್ರ
ಜವನ ಭಯಕಳೆಯೆ ಯೋಗೀ| ಮರುಳೆ

೧೩

ಮಣಿಯು ಸಿಕ್ಕಿರಲದನು ತೃಣಮಾಡಿ ನಿಷ್ಕಕ್ಕೆ
 ದಡೆದು ನೀಚತ್ವವನ್ನು | ಪಡೆಯದೆ
 ಗುಣಿಸೊ ನಾಮಾರ್ಥವನ್ನು | ಎಚ್ಚರದೆ
 ಮಣಿಸಿ ಈ ದೇಹವನ್ನು | ಯಿಲ್ಲಿರಿಸಿ
 ಉಣಬ್ಯಾಡ ದುಃಖವನ್ನು | ಮರುಳೆ

ಭರತಖಂಡದೊಳು ಭೂಸುರಜನ್ಮ | ಸರ್ವಜ್ಞ-
 ವರಶಾಸ್ತ್ರದಧಿಕಾರವ | ಕಳಕೊಳದೆ
 ಚರಮಸೌಭಾಗ್ಯೋದ್ಭವ | ಜ್ಞಾನದಿಂ
 ನಿರಕುತಿಯ ಮೂಲಭಾವ | ಪಡೆಯೊ ನೀ
 ನೃಹರಿರಘುಪತಿಯ ಸುಪ್ರೇಮ ಪಡಿ ಮರುಳೆ

|| ಶ್ರೀ ||

ಶ್ರೀ ಮೋಹನದಾಸಾರ್ಯರ ಸ್ತೋತ್ರ

ಮಾಂಡಾ

ಆದಿತಾಳ

ಪಾಹಿ-ಪಾಹಿ-ಪಾಹಿ | ಗುರು | ಮೋಹನರಾಯ ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ || ೧ ||
 ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ ಗುರುಮೋಹನಸಿಂಧುರ ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಸಂಕೇರುಹಭಜಕ

ಅ || ೧ ||

ನವವಿಧಭಕುತೆಂಬೊ ಸರಪಳಿಗಳೊಳು
 ನವನವರೂಪದಿ ನಲಿವ ಸುಧೀರ

|| ೧ ||

ಪದುಮ ನಾಭನ ಧ್ಯಾನದ ಮದನೇಂ
 ಪದೋಪದಿಗೆ ಹರಿಪದಾವ ಗಾಹೀ

|| ೨ ||

ವಿಜಯದಾಸರ ಪದರಜವ ಧರಿಸಿ ನೀ-
 ರಜಪ್ರಾಣೇಶ ವಿಠಲ್ಲನಿರಿಸಿದಿ

|| ೩ ||

ಟಿಪ್ಪಣಿ: — (ನುಡಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ "ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ" ಎಂದು ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.)

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

[ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ]

ಪವಮಾನಮತಪಿಡಿದು ನಿನ್ನ ಶ್ರವಣ ಮಾ-
ಡುವರ ಸಂಗ ಪಾಲಿಸು ವಿಜಯವಿಠಲ ವಲಿದು

ಸಂಪುಟ } ೧ }	ಶ್ರೀ ಖರ—ನೈಶಾಖ—ಜ್ಯೇಷ್ಠ (೧೯೫೧—ಮೇ—ಜೂನ್)	{ ಸಂಚಿಕೆ { ೭-೮
----------------	---	-------------------

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ಇದು ಭಾಗ್ಯ !

ಇದು ಭಾಗ್ಯ ಇದು ಭಾಗ್ಯ ಇದು ಭಾಗ್ಯವಯ್ಯ

ಪದುಮನಾಭನಪಾದಭಜನೆ ಸುಖವಯ್ಯ

ಕಲ್ಲಾಗರಲಿಬೇಕು ಕರಿಣಭವಶರಧಿಯೊಳು

ಬಿಲ್ಲಾಗಿಯಿರಬೇಕು ಬಲ್ಲವರ ಮುಂದೆ

ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಧವನ ಮನವ ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು

ಬೆಲ್ಲವಾಗಿರಬೇಕು ಭಕತಜನಗಳಿಗೆ

ಬುದ್ಧಿಯಲಿ ತನುಮನವ ತಿದ್ದುತ್ತಲಿರಬೇಕು

ಮುದ್ದಾಗಿಯಿರಬೇಕು ಮುನಿಯೋಗಿಗಳಿಗೆ

ಮಧ್ವಮತಚಬ್ಧಿಯೊಳು ಮೀನನಾಗಿರಬೇಕು

ಶುದ್ಧವಾಗುಣಬೇಕು ಹರಿಕಥಾಮೃತವ

ವಿಷಯಭೋಗದ ತೃಣಕೆ ಉರಿಯಾಗಿ ನಿಲಬೇಕು

ಕೃಷಿಯ ಮಾಡಲಿಬೇಕು ಸಚ್ಛಸ್ತ್ರಗಳನು

ಝಷಕೇತುಜನಕ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರವಿಠಲನ-

ವಿಷಯ ವಿಷಯದಿ ನೆನೆವ ಮತಿಯಿರಲಿಬೇಕು

ಪ

ಅ.ಪ

೧

೨

೩

ದೇವ ಬಂದ....!

ರಾಗ—ಜಂಜೂಟಿ

ತಾಳ—ಅದಿ

[ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಾನು ೩ ಅಥವಾ ೫ ನುಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಹಳೆಯ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ೧೫ ನುಡಿಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. —ಸಂ.]

ದೇವ ಬಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ಬಂದನೋ
ದೇವರದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಬಂದನೋ

ಪ

ಮತ್ಸ್ಯಾ ವತಾರ ಬಂದ ಸ್ವಚ್ಛವೇದವ ತಂದ
ಅಚ್ಯುತಾನಂತಮಧುಸೂದನ ಬಂದನೋ

೧

ಮಂದರೋದ್ಧಾರ ಬಂದ ಮಾಮನೋಹರ ಬಂದ
ಬೃಂದಾವನಪತಿ ಗೋವಿಂದ ಬಂದನೋ

೨

ಸೂಕರರೂಪ ಬಂದ ಸುರಮುನಿವಂದ್ಯ ಬಂದ
ನಾಕಜನರಿಗೊಲಿದು ವಸುಧೆಯ ತಂದನೋ

೩

ನರಹರಿರೂಪ ಬಂದ ನರಕೋದ್ಧಾರ ಬಂದ
ತರಳನ ಕಾಯ್ದು ಹಿರಣ್ಯಕನ ಕೊಂದನೋ

೪

ವಾಮನನಾಗಿ ಬಂದ ಭೂಮಿ ಬೇಡುತ ನಿಂದ
ಮೋಮುಕೆ ಬೆಳೆದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಬಂದನೋ

೫

ಕರಪುರಾಮನು ಬಂದ ದುರುಳ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆ ಕೊಂದ
ಸರಮಪಾವನ ನಮ್ಮ ಪೊರೆವನು ಬಂದನೋ

೬

ದಶರಥಸುತ ಬಂದ ದಶಮುಖನರಿ ಬಂದ
ವಸುಧೆಸುತೆಯಪತಿ ಹಸನ್ಮುಖ ಬಂದನೋ

೭

ದೇವಕಿಸುತ ಬಂದ ಮಾವನ ಪೋಗಿ ಕೊಂದ
ಐವರಿಗೊಲಿದಂಥ ಶ್ರೀವರ ಬಂದನೋ

೮

ಬಾದ್ಧರೂಪನು ಬಂದ ಭುಜಗಶಯನ ಬಂದ
ಮುದ್ದು ಮೋಹಿನಿಯರ ಮೋಹಿಸಿ ನಿಂದನೋ

೯

ಕಲ್ಪಿರೂಪನು ಬಂದ ಕಲಿಯ ಕಾಣುತ ಕೊಂದ
ಶಿಲ್ಪುವೆ ಭಕುತಂಗೆನ್ನು ತಾ ನಿಂದನೋ

೧೦

ಉರಗಶಯನ ಬಂದ ಗರುಡಗಮನ ಬಂದ
ನರಗೊಲಿದವ ಬಂದ ನಾರಾಯಣ ಬಂದನೋ

೧೧

ಶಂಖಚಕ್ರವ ಧರಿಸಿ ಕಂಕಣ ಕೈಯಲ್ಲಿರಿಸಿ
ಪಂಕಜನಾಭ ತಾ ಪಾಲಿಸಲು ಬಂದನೋ

೧೨

ಬೆಟ್ಟದಮೇಲಿದ್ದು ಭಕತರ ಸಲಹುವ
ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಕರ್ತನು ಬಂದನೋ

೧೩

ಜಗವನುಧರಿಸುತ್ತ ಬಗವಾಹನ ಬಂದ
ತ್ರಿಜಗಕಥಿಕ ಶೇಷನಗದಲಿ ನಿಂದನೋ

೧೪

ನಿಗಮಗೋಚರ ಬಂದ ನಿತ್ಯತ್ಯಪ್ತನು ಬಂದ
ನಗೆಮುಖ ಪುರಂದರವಿಠಲನು ಬಂದನೋ

೧೫

ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳವರು

ಲೇಖಕರು :

ಶ್ರೀ ಯಂ. ರಾಮರಾಯರು

ಸಂಪಾದಕರು : “ಸುಬೋಧ”, ಬೆಂಗಳೂರು.

ತಪೋವಿದ್ಯಾವಿರಕ್ತ್ಯಾದಿಸದ್ಗುಣಾಘಾತಕರಾನಹಂ

ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ವಂದೇ ಹಯಗ್ರೀವದಯಾಶ್ರಯಾಃ

ಭವಿಷ್ಯತ್ಸಮೀಪದಸ್ಥರೆಂದು ಸುವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಹಿಮೆ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-ಭಗವತ್ಪಾದರ ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಮಧ್ವಮತವನ್ನು ದ್ಧರಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೂ ಅಗ್ರಪೀಠ ಉಂಟು. ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯಸ್ವಾಮಿಗಳವರಂತೆಯೇ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರೂ ಅಗಾಧ ಸಂಸ್ಕೃತಪಂಡಿತರಾಗಿ ಆ ಗೀರ್ವಾಣವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪಂಡಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಹೋಪಕಾರ ಮಾಡಿರುವಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಪದ-ಸುಳಾದಿ-ಉಗಾಭೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪಾಮರವರ್ಗಕ್ಕೂ ಮಹೋಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರವರ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಂದಲೇ ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಉಡುಪಿಯ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಪೈಕಿ ಸೋದೇಮಠದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಮೂಲಪುರುಷರಾದರು. ಈ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳನೆಯವರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಗೀಶತೀರ್ಥರವರ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವರೇ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು.

ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ‘ಹೂವಿನಕೆರೆ’ ಎಂಬೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವರ ರಾಮಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ಗೌರೀದೇವಿ ಎಂಬ ಸಾತ್ವಿಕ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ, ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ

ಒಂದು ಪುತ್ರರತ್ನವು ಜನಿಸಿತು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಾಣಿಯಂತೆಯೇ ಮಂಗಳಸ್ನಾನಾನಂತರ ಶಿಶುವನ್ನು ಬಂಗಾರದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಠಕ್ಕೆ ತರಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀ ವಾಗೀಶತೀರ್ಥರವರು, ಕಮಂಡಲೋದಕವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ, ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದಲೂ ನೇತ್ರಾನಂದಕರವಾಗಿದ್ದ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಮಾನಂದಗೊಂಡರು. ಅದಿತಿ ದೇವಿಯು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದುದಿವದ ವಾಮನನಂತೆ, ಶ್ರೀಗೌರೀದೇವಿಯ ಉದರಸಂಜಾತನಾದ ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ಭೂವರ ಅಥವಾ ಭೂವರಾಹನೆಂಬುದಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ಭೂವರಾಹನು ಮಹಾತ್ಮರಾದ ವಾಗೀಶತೀರ್ಥರ ಪರಮಾರ್ಪಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವರ ಕಣ್ಮನಗಳನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವಂತಹ ದಿವ್ಯಸುಂದರವಿಗ್ರಹನಾಗಿ ಬೆಳೆದನು. ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪುತ್ರನಾದ ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಚೌಲೋಪನಯನಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ನೆರವೇರಿ ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಸಂಗವೂ ಆಖಂಡವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ವಟು ಭೂವರಾಹನು ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು, ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾದಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲೂ, ವಾಕ್ಪಟುತ್ವದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮನೆನಿಸಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಅತಿಶಯ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ಶಿಷ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡನು. ಶ್ರೀ ವಾಗೀಶರು ಬಾಲಕನಿಗೆ ನ್ಯಾಯವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಾಠಮಾಡಿಸಿದರು. ಸಾಂಗವೇದಾಧ್ಯಯನವಾಯಿತು. ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ ವಟು ಭೂವರಾಹನು ಅದ್ವಿತೀಯನೆನಿಸಿದನು.

ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀ ವಾಗೀಶತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ, ಕೇವಲ ಅಶನಾರ್ಥಿಗಳ್ಯಾರು, ನಿಜವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ್ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು, ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಫಲಗಳು, ಬೇರೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೀಗೆ ಸಾಲಾಗಿಡಿಸಿ ಅವರವರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಬೇಕಾದವರು ಬೇಕಾದುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿಕೊಟ್ಟರಂತೆ! ಆಗ ಆ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲನೇಕರು ನಾನು ತಾನೆಂದು ಮುಂದೆಬಿದ್ದು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರಂತೆ! ಬಾಲಕ ಭೂವರಾಹನು ಏನನ್ನೂ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಮಿಗಳು—
ಎಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀಯೆ? ನೀನೂ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ ಎಂದರಂತೆ!
ಆಗಲಾಬಾಲಕನು—ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದೂ ಬೇಡ, ನನಗೆ
ಬೇಕಾದುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ; ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುವಾಗಿ
ನುಡಿದು—

† ಗುರುಭಕ್ತುತಿ ಬೇಕು| ಹಿರಿಯರ ಕರುಣ ಬೇಕು|

ಹರಿಕಥೆಗಳ ನಿತ್ಯ ಕೇಳುತಿರಬೇಕು||

ವಿರಕ್ತುತಿ ಬೇಕು| ವಿಷ್ಣುವಿನಾರಾಧನೆ ಬೇಕು|

ವರಮಂತ್ರಜಪ ಬೇಕು| ತಪಬೇಕು ಪರಗತಿಗೆ|

ಶಿರಿಹಯವದನನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಬೇಕು|

ವಿಷಯನಿಗ್ರಹ ಬೇಕು||

ಎಂಬ ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಗಳವರಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿದನಂತೆ! ಆಹಾ! ಈ
ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಆ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಿತವನ್ನಿಸಿರಬಹುದು!

ವ್ಯಾಸಂಗವು ಮುಂದರಿದಂತೆಲ್ಲಾ, ಗುರುಗಳು ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸುಪ್ರೀತರಾಗುತ್ತ, ಶಾಸ್ತ್ರಚರ್ಚೆ, ವಾದಿನಿಗ್ರಹ, ವಿದ್ವತ್
ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಾದಿಗಳು ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇವನನ್ನೇ ಮುಂದು
ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಆತನ ಮಾತಾಪಿತ್ಯಗಳ ಉದರದಲ್ಲಿ* ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನು
ಹುಟ್ಟಲು, ಶ್ರೀ ವಾಗೀಶರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವಿತ್ತು
ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥರೆಂದು ನಾಮಾಂತರಗೊಳಿಸಿದರು.

ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯಸ್ವಾಮಿಗಳವರು
ರಾಜಗುರುಗಳಾಗಿ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತ
ಮಹಾಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥೇಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ

† ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶದರ್ಶನ ಸುಳಾದಿಗಳನ್ನೇ ತಾಳೆ

—ಸಂ.

* ಕೆಲಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಇವನೂ ಶ್ರೀ ಸುರೋತ್ತಮತೀರ್ಥರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು.

ಅಶ್ರಮ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರಿಂದಲೇ. ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಕಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರ್ತರು.

—ಸಂ.

ಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಅವರ ಬಳಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ನ್ಯಾಯಸುಧಾ, ನ್ಯಾಯಾಮೃತ, ತರ್ಕ-ತಾಂಡವ, ಚಂದ್ರಿಕಾ ಮುಂತಾದ ಪರಮಪ್ರಾಥಮ್ಯಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕವೂ ಕರ್ಣಾಟಕಸಾರ್ವಭೌಮ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನನ್ನೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಆತನು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಪ್ರಸಂಗಾಭರಣತೀರ್ಥರೆಂಬ ಬಿರುದಿನಿಂದ ಕರೆದು ಗೌರವಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ವಿಜಯನಗರರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಹೊಂದಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಠದ ಪೂಜಾ ಆರಾಧನೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟಮಠದ ಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಎರಡೆರಡು ವರ್ಷಕಾಲ ಪೂಜಿಸುವ ಈಗಿನ ಪರ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ, ಪಾಮರಜನತೆಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪದಸುಳಾದಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಉತ್ಸಾಹವು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿತು. ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರೂ, ಶ್ರೀ ಕನಕದಾಸರೂ ಆಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿದ್ದು, ಹರಿಭಜನೆ, ಕೀರ್ತನೆ, ಪದ ಸುಳಾದಿಗಳ ರಚನೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಕಲ ಅರ್ಥರಹಸ್ಯಗಳೂ ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಿದ್ದ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರು ಅಂತಹ ಅಮೌಲ್ಯಸಂಗತಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ತಿಳಿಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಲ್ಲಾ, ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಈ ಪರಮೋಪಕಾರ ಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಜನತೆ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಉಡುಪಿಮಠಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಪೂಜಾನಂತರ ನಡೆಯುವ ಭಜನೆಯ ಕ್ರಮವು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರವರ ಕಾಲದಿಂದೀಚೆಗೇ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದಿತೆಂಬುದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲದ ಪೂಜಾನಂತರದಲ್ಲಿ “ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಜಯ| ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ” ಎಂಬೀ ಪದವನ್ನು ಉಡುಪಿಯ ಸಕಲ ಮಠಗಳವರೂ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಭಕ್ತಜನರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನೋಡಿರಬಹುದು, ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೂಜಾ

ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಕೃತಪದಗಳಿಂದ ಭಜನೆಯು ಅಖಂಡವಾಗಿ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ದೇವರನಾಮಗಳು ಮೃದುಮಧುರವಾದ ತಿಳಿಗನ್ನಡ ಪದಗಳಿಂದಲೂ ವಿವಿಧ ಅಪೂರ್ವ ರಾಗತಾಳಗಳಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಾಪ್ಯಾಯನ ವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವರ 'ಧವಳಗಂಗೆಯ ಗಂಗಾಧರ ಮಹಲಿಂಗ' ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಮಹಾರುದ್ರದೇವರ ಮೇಲಿನ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ— ಶ್ರೀ ಶಂಕರನು ಮಾಧವನ ತೋರಿಸುವ ಗುರುವರ್ಯರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮಪ್ರಭುವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಗುರುವರ್ಯ ರುದ್ರದೇವರು—ಅರ್ಚಿಸಿದವರ ಅಭೀಷ್ಟ ಪೂರ್ಣಮಾಡತಕ್ಕವನು, ದುಶ್ಚರಿತರನ್ನು ಧೂರದಲ್ಲಿಡುವವನು, ಹೆಚ್ಚಿದ ಅಘರಾಶಿಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ತರಿವವನು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಚ್ಯುತಗಲ್ಲದ ಅಸುರರ ಬಡಿವವನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ—ಅಚ್ಯುತನಿಗೆ ಸಮ್ಮತ-ರಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬಲಿ ವಿಭೀಷಣ ಮುಂತಾದ ಅಸುರರಿಗೆ ರುದ್ರದೇವರಿಂದ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರನನ್ನು ಗೆಲಿದ ಮನೋಹರ ನೂರ್ತಿಯಾದ ನೀನು ಮುರಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸೋ—ನಿನಗೆ ಶರಣಾರ್ತಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳರೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಜೆನ್ನ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಹಯವದನಸ್ವಾಮಿ ಯನ್ನು ತೈಲಧಾರೆಯಂತೆ ಎಂದರೆ ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನೆನೆವಂತೆ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀ ರುದ್ರದೇವರ ಅನುಗ್ರಹವು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ನಾನು ಅನ್ಯರನ್ನು ನಂಬಿಲ್ಲ—ಇದುವರೆಗೆ ಕಳೆದಷ್ಟು ಕಾಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು —ಹೋಗಲಿ, ಇನ್ನಾದರೂ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸೋ ಮುಕ್ಕುಣ್ಣ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಮಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾಣದೇವರನ್ನೂ, ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಮುನಿವರ್ಯರನ್ನೂ ಮನಸಾರೆ ಕೀರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ವಮತವು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಶಪಥಪೂರ್ವಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ತೊಡಗಿ—“ವರಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಧಿಕೆಂದು ಶಿರವರಿದು ಮುಂದಿರಲೋ, ಪರಮತಜಾಲಗಳು ವೇದವಿರುದ್ಧವೆಂದು (ಸ್ಥಾಪಿಸಲು) ಶರಧಿಯನು ನೆರೆದಾಟಲೋ| ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಬಹುಭಾಗ್ಯವೆಂತೆಂದು ಭಾರ ಶಿರದಲಿ ವಹಿಸಲೋ| ಭಾಗವತ ಘಂಡಕಣಿ ಬಹುನರಕವೆಂತೆಂದು ಪರ್ವತಾಗ್ರದಿ ಧುಮುಕಲೋ|

ಪರಲೋಕಸಾಧನೆಗೆ ತಾರತಮ್ಯಮತವೆಂದು ಕ್ರೂರವಿಷವನು ಕುಡಿಯಲೋ! ಹರಿದಿನಕೆ ಮರು (ಬೇರೆ) ದಿನವು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂತೆಂದು ಹರಿವ ಹಾವನು ಹಿಡಿಯಲೋ|| ವಿದಿತದೈವಗಳೊಳಗೆ ವಿಷ್ಣು ಉತ್ತಮನೆಂದ ವೇದಗಳ ವಡನುಡಿಸಲೋ|| ಗುರುಮಧ್ವರಾಯರೇ ಆತ್ಮರಕ್ಷಕರೆಂದು ಅನಲ ಕೈಯಲಿ ಹಿಡಿಯಲೋ—ಶಿರಿಹಯವದನನು ಅಮಿತಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು ಅಶರೀರವನು ನುಡಿಸಲೋ||” ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಸಂಶಯವ್ಯಾಕೆ—ಅನುದಿನವು ಶ್ರವಣಮನನಾದಿ ಸಾಧನ ಮಾಡಿರಿ. ಈ ಮಧ್ವಮತವು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾದುದು ಎಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಗುರುವರ್ಯರು ತಿರುಪತಿಯಾತ್ಮೆಗೆ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಆ ಮಹಾನುಭಾವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಪರ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಮಯವಾಗಿ ಕಾಣಬರಲು, ಪಾದಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಲು ಮನವೊಪ್ಪದೆ ಮೊಳಕಾಲುಗಳಿಂದಲೇ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಿನವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರಂತೆ! ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಸಾರಿದನೋ ನಿನ್ನ, ವೇಂಕಟರನ್ನ’ ಎಂಬೀ ಪದವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಣವೇ ಪ್ರಧಾನವಸ್ತು. ಅದರಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಸಕಲ ಅರ್ಥ-ಅನರ್ಥಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೂ ನಡೆಯುವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ‘ಹಣವೇ ನಿನ್ನಯ ಗುಣವೆನಿತು ಬಣ್ಣವೆನಯ್ಯ’ ಎಂಬ ಈ ಸುಂದರ ಪದದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ!

ಹಣವಿಲ್ಲದವನೊಬ್ಬ ಹೆಣಕೆಂತ ಕಡೆಯಯ್ಯ

ಬೆಲೆಯಾಗದನೆಲ್ಲ ಬೆಲೆಯ ಮಾಡಿಸುವಿ

ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಡ್ತಲ್ಲೇ ತರಿಸುವಿ

ಕುಲಗೆಟ್ಟವರ ಸತ್ಕುಲಕೆ ಸೇರಿಸುವಿ

ಹೊಲೆಯನಾದರು ತಂದು ಒಳಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವಿ

ಅಂಗನೆಯರ ಸಂಗವ ಮಾಡಿಸುವಿ

ಶೃಂಗಾರಾಭರಣಗಳ ತರಿಸುವಿ

ಮಂಗಳನಾದರು ಅನಂಗನೆಂದೆನಿಸುವಿ
ಕಂಗಳಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಮಗಳ ಕೊಡಿಸುವಿ

ಹರಣಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ದುರಿತವ ಬಿಡಿಸುವಿ
ಸರುವಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನರನೆನ್ನಿಸುವಿ
ಅರಿಯದ ಶುಂಠನ ಅರಿತವನೆನ್ನಿಸುವಿ

ಮಾತ್ರವಲ್ಲ—ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಆಗುವ ಅನರ್ಥವೆಂದರೆ—
ಸಿರಿಹಯವದನನ ಸ್ಮರಣೆ ಮರೆಯಿಸುವಿ

ಎಂದು ನುಡಿದು ಪರಗತಿಯನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮನುಜನು, ಹಣದ ಸಂಬಂಧ
ವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿರಬೇಕು
ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹಣದಿಂದ ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಒದಗುವ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅನರ್ಥ
ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಸಾಧಕನಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಲೇಶಮಾತ್ರವೂ
ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಲಾರದ ಧನವು ಕೈಸೇರಿ ಹೇಗೆ ಅನರ್ಥವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ
ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ 'ಸಕಲಸಾಧನವೆನಗೆ ಕೈಸೇರಿತು' ಎಂಬೀ
ಪದವನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಗತಿಸಾಧನೆಗೆ ಭಗವತ್ಪಾದದಲ್ಲಿ
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ,
ಸತಿಸುತರಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಕಂಸಾರಿ ಪೂಜೆಯಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಇವು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ
ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ವಿಷಯಂಗಳಲಿ ಧ್ಯಾನ, ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ
ಮನವು, ವಸುಧೆ ದುರ್ಜನರ ಕಥೆ ಕೇಳುವುದೆ ಶ್ರವಣ, ಹಸನಾಗಿ
ಎಣಿಸುವ ಹೊನ್ನಿನ ಜಪವು, ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುವುದೆ ಮಹಾತಪವು,
ಇನ್ನೂ ಕೇಳಿ: ಮಾಟದ ಪಯೋಧರವೇ ಕಲಶಪೂಜೆ, ಉದರದ
ಯಾತ್ರೆಯೇ ಮಹಾಯಾತ್ರೆ, ಬೂಟಕತನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯತಪೇಳ್ವುದೆ ಮಂತ್ರ,
ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊಂಡೆಯಮಾತುಗಳೆ ಉಪದೇಶ, ಚಂಡಕೋಪವೆಂಬೋದೆ
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ.—ಓದುವುದೆ ಎಲ್ಲಣ್ಣ ಕಲ್ಲಣ್ಣನೆಂಬುವುದು—ಈಪರಿಯ
ಧನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಹಯವದನಸ್ವಾಮಿ ನಾ ನಿನ್ನ ಮರೆತೆ—ಈಪರಿಯಲ್ಲಿ
ಮುಕುತಿಯ ಸಾಧನಕೆ ತುಸವೂ ಉಪಯೋಗ ಬಾರದ ಈ ಧನವು ಕೈಸೇರಿ

ಸಂಸಾರಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರಲು ನನಗೆ ಸಕಲ ಸಾಧನವೂ ಆದಂತಾಯಿತು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಾರಭೂತವೂ, ಲಾಕಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಹಿತಸಾಧಕವೂ ಆದಂಥ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇವರನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಸ್ಥಪದ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕುತ್ಯೈದು ಭಾವಿನೀಷಟ್ಪದಿ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ—ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಮತದ ಅತಿಮುಖ್ಯತತ್ವಗಳಾದ ಜಗತ್ಸತ್ಯತ್ವ, ಪಂಚಭೇದ ತಾರತಮ್ಯಾದಿಗಳು, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ, ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವ, ನಿರ್ದೋಷತ್ವ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ—

ಎಲ್ಲವಿಲ್ಲೆಂಬುವಗೆ ನುಡಿವುದ—

ಕೆಲ್ಲ ನಾಲಿಗೆ ಕೇಳ್ವ ಕರ್ಣಗ—

ಳಿಲ್ಲ ಪೇಳ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಲ್ಲ ವಿವೇಕವಿಲ್ಲವೆಲೆ

ಎಂದು ನಿರಾಕರಿಸಿ—ಎನ್ನ ಗುಣಗಳ ಪೊಗಳುತಿರು ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರಮತವೆ ಸುಮತ” ಎಂಬ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ—‘ಅನ್ಯ ಮತಗಳ ಜರಿದು ಈ ಸಂ| ಪನ್ನ ಮರುತನ ಮತವ ಮನದಲಿ| ಮನ್ನಿಸುತ ಮನನವನು ಮಾಳ್ವರನಿನ್ನು ಸಲಹುವೆನು||’ ಎಂಬ ಆ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಿತ್ಯ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಭತ್ತರಲುದ್ದಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಣಿಗಳಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ‘ಶ್ರೀಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮಸಾರ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆಯೂ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು ‘ವೈಕುಂಠವರ್ಣನೆ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ‘ಶ್ರುತಿಪುರಾಣಗಳ ಮೊತ್ತವನು ನೆರೆಮಥಿಸಿ ಮೇಲಣ ಮುಕ್ತಿಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳ ಅರ್ಥಿಯಲಿ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಕಥೆ’ಯನ್ನು ಬಹು ಸುಂದರವಾದ ಕವಿತಾರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರು, ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನುಡಿಯಾದ ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ಸಾಧಕವಾದ ಹಲವು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಉಂಟು.

ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಟಿಪ್ಪಣಿ, ಭಗವದ್ಗೀತಾ

ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಮಹಾಭಾರತಟಿಪ್ಪಣಿ, ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಟೀಕಾ, ತಂತ್ರಸಾರಟೀಕಾ, ಪ್ರಮೇಯಸಂಗ್ರಹ, ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾ, ರುಕ್ಮಿಣೀಶ ವಿಜಯ, ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸ, ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ, ಪಾಷಂಡಮತಖಂಡನ, ಏಕಾದಶೀನಿರ್ಣಯ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಜರಾಮರ ಕೀರ್ತಿಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವಾದಿನಿಗ್ರಹ, ಗ್ರಂಥರಚನೆ, ಭಗವದಾರಾಧನೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅನೇಕ ಅಮಾನುಷಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿಯೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಿಂದ ವಾದದಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ್ನು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪಾಲಕಿಯನ್ನು ಹೊರಲು ಒಪ್ಪಿದನಂತೆ! ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಬೋಯಿಗಳಿದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಅದೃಶ್ಯನಾದ ಈ ಭೂತನಿಂದ ಹೊರಲ್ಪಟ್ಟು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಲಕಿಯು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಅತಿಶಯ ಕಾತುಕವನ್ನೂ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಅಗಾಧಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಪಾದಪಹನ ಮೃತಪುತ್ರನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದುದು, ಹಾವಿನ ಭಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೀರದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮರೆಹೊಕ್ಕ ಇಲಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದುದು, ತಮ್ಮ ಚತುಷ್ಟಸ್ಥಿ ಕಲಾಭಿಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದು ಮುಂತಾದ ಅಗಾಧ ಮಹಿಮೆಗಳು ಪಂಡಿತಪಾಮರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧಕವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಆರಾಧ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದಂತಹ ಶ್ರೀ ಹಯವದನಸ್ವಾಮಿಯು, ದಿವ್ಯಾಶ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ದರ್ಶನ ಇತ್ತು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದನು. ವಾದಿರಾಜರ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಸಹಿಸದ ಅಸೂಯಾಪರರು ಒಮ್ಮೆ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರಿಗೆ ವಿಷಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಸಲು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಯಗ್ರೀವ ನೆಂಬ ಭಕ್ಷ್ಯವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಬೆರೆಸಿದ್ದರಂತೆ! ಅದನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆಟ್ಟುಗೈ ಶ್ರೀ ಹಯವದನಸ್ವಾಮಿಯೇ ದಿವ್ಯಾಶ್ವರೂಪದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಕ್ಷಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ವಿಷಬಾಧೆ ತಟ್ಟದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಸೋದೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದ ಅರಸಪ್ಪ ನಾಯಕನ ಅಳಿಯನು ಒಮ್ಮೆ ಜ್ವರಪೀಡಿತನಾಗಿ ಮೃತನಾಗಲು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು 'ಲಕ್ಷ್ಮೀಶೋಭಾನೆ ಹಾಡು' ಎಂಬ ನೂರೆಂಟು ನುಡಿಗಳ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಾಡಿ ಆತನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಆ ವಧೂವರರನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಈ ಮಹಿಮೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾದ ರಾಜನು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ತಟಾಕಆರಾಮಾದಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅವರ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ಕೆಂಕರನಾದ ನಾರಾಯಣಭೂತನಿಂದ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮವೂರ್ತಿಯ ಶಿಲಾರಥವನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ಆಗಾಧ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು, ತಮ್ಮನ್ನು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸುಪುತ್ರಸಂತಾನವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಲಕ್ಷಾಭರಣವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯಾದ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ— “ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಅಜ್ಞೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಭರಣವೆಂಬ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ನಿನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ” —ಎಂದು ಹೇಳಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ಒಂದುನೂರಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಕಾಲ ದೇಹಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಅತಿಮಾನುಷಕಾರ್ಯಗಳನ್ನಿ ಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಆಗಾಧ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ, ಸ್ವಯಂ ಬೃಂದಾವನಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಇಂದಿಗೂ ಸೋದೇಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಕಲ್ಪದ್ಯಮರೆಂದು ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾಮಧೇನುರ್ಯಥಾ ಪೂರ್ವಂ ಸರ್ವಾ ಭೀಷ್ಠಫಲಪ್ರದಾ
ತಥಾ ಕಲಾನಾದಿರಾಜಃ ಶ್ರೀಪಾದೋಽಭೀಷ್ಟದಃ ಸತಾಂ
ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಗುರುವರ್ಯರ ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯವು, ಅವರ ಆಗಾಧ ಚರಿತ್ರಸಠನ, ಅತ್ಯಗಾಧ ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನ—ಪಾದಸೇವನ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಲು ಲೇಶಮಾತ್ರಸೂಚಕವಾಗಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ಸಜ್ಜನರ ಹೃದಯಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಲಿ.

ವೇದವೂ ಗುರುಭಕ್ತಿಯೂ

ಲೇಖಕರು:

ಅಸ್ಥಾನ ಮಹಾವಿದ್ವಾನ್, ವೈದಿಕವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದ, ವೈದಿಕಭೂಷಣ
ಸಲಕ್ಷಣ ಘನಾಂತ ವಿದ್ವಾನ್, ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ವಿದ್ವಾನ್

ವೇ|| ಘನಪಾಠಿ ಮಧ್ವರಾಯಾಚಾರ್ಯರು,

ಪ್ರಧಾನಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ವೇದಮಹಾಪಾಠಶಾಲಾ, ಬೆಂಗಳೂರು.

(ಈ ಲೇಖನವು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ನೋಡುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ವಿಸಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಹು ಅವಶ್ಯಕವಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಪುನಃಪುನಃ ಓದಿ ಮನನಮಾಡಲು ಬಿನ್ನವಿಸುತ್ತೇವೆ.

—ಸಂ.)

ಸಕಲ ವೇದಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಪರಮಾತ್ಮನು ಅನಾದಿಯಾದ ಜೀವರುಗಳ ಕರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವರುಗಳನ್ನು ಜನಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು “ಮೃತ್ವಾಪುನರ್ಮೃತ್ಯು ಮಾಸದ್ಯಂತೇ ಅದ್ಯಮಾನಾಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ” ಎಂಬುವ ಈ ಶ್ರುತಿ-ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಮಿತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನರಾದ ಜೀವರುಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದೂ ಶ್ರುತವಾಗಿದೆ. (ಜ್ಯಾಯಮಾನೋ ವೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ತ್ರಿಭಿರ್ಮುಖೈಶ್ಚಾಪಿ ಜಾಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣರ್ಷಿಭ್ಯೋ ಯಜ್ಞೇನ ದೈವೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಜಯಾ ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಇತಿ||) ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರುತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಋಷಿಗಳಿಗೂ, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ, ಪಿತೃಗಳಿಗೂ, ಮಣಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂಬುದು ವಿದಿತವಾಯಿತು. ಈ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಋಷಿಮುಣವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಉಪನಯನಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯನಿಯಮದಿಂದ ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಪ್ರದಾನಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಆಜ್ಞಪ್ತನಾಗಿ

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. 'ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಪ್ರಿಯಂ
ಧನಮಾಹೃತ್ಯ ಪ್ರಜಾತಂತುಂ ಮಾ ವ್ಯವಚ್ಛೇತ್ತೀ' ಎಂಬುವದಾಗಿ
ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 'ವೇದವನೋದದ ವಿಪ್ರ ತಾನ್ಯಾತಕೆ?'
ಎಂದರು ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಯರು.

ವೇದವು ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಜ್ಞಾರೂಪವಾದದ್ದು. ಅವನೇ
ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರನು. ಅವನ ಆಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲನೆಯು ಅವಶ್ಯಕರ್ತವ್ಯ
ಎಂದು ತಿಳಿದು ವೇದೋಕ್ತ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾಮ,
ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಎಂಬ ಈ ಆರು
ಮನಸ್ಸೆಂಬಂಧವಾದ ಕಶ್ಮಲಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನ-
ದ್ವಾರಾ ಮೋಕ್ಷಾಖ್ಯ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಇಂತಹ
ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಧಿಕಾರಿಯು ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರು
ವವನೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಓಂ ಓಂ ಅಥಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮ-
ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಓಂ' ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 'ಅಥ' ಶಬ್ದದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ
ಭಾಷ್ಯಕಾರರಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.
“ಅಧ್ಯಯನಮಾತ್ರವತಃ ನಾವಿಶೇಷಾತ್” ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಾದರಾಯಣರು
ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ನಾವುಗಳು ಅಧ್ಯಯನ
ಮಾಡಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಪಾರ ಮಹಿಮಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ವೇದವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ
ತಿಳಿದು ಅವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟು ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು.
ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗುರುಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದುಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವೇದಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಧಾರಣೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು
ಪಡೆಯಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವೇದದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕಥಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ—ನೃಮೇಧ, ಪರುಚ್ಛೇಪ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಒಬ್ಬ
ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದರು. 'ಸಾಮಿಧೇನೀ' ಎಂಬುದಾಗಿ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಋಕ್ಕುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಋಕ್ವನ್ನು, ಬಹಳ ಹಸಿಯಾದ
ವೃಕ್ಷವನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರಿಂದ ಆ ಹಸಿಯ ಮರದಲ್ಲಿ
ಜಾಜ್ಜಲ್ಮಮಾನವಾದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಅಗ್ನಿಯು

ಉತ್ಪನ್ನವಾಗದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಪ್ರಕಾಶವಾಗುವವಾದ ಅಗ್ನಿಯು ಹುಟ್ಟದೆ, ಹೋಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಪರುಚ್ಛೇಪವನ್ನು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶವಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಗ್ನಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಆಗ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು 'ಪರುಚ್ಛೇಪನೇ! ನೀನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಋಷಿಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾಗಲು ಅರ್ಹನೂ ಆಗಿದ್ದಿ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ನೀನೇ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವನು' ಎಂಬುದಾಗಿ ನುಡಿದನು—, ಈ ಕಥಾಭಾಗವು “ತೈತ್ತಿರೀಯಸಂಹಿತೆ”ಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯು ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಗುರುಭಕ್ತಿಯು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಇರಬೇಕು.

ಯಸ್ಯ ದೇವೇ ಪರಾ ಭಕ್ತಿಃ ಯಥಾದೇವೇ ತಥಾ ಗುರೌ

ತಸ್ಯೈತೇ ಕಥಿತಾಹ್ಯರ್ಥಾಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ

ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅನುಪದಿಷ್ಟಭಾಗಗಳುಸಹ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿವೆಂದು ಶ್ರುತವಾಗಿದೆ. “ಗುರುವಿನ ಗುಲಾಮನಾಗೋತನಕ ದೊರೆಯದಷ್ಟು ಮುಕುತಿ” ಎಂಬ ದೇವರನಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಯರು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಗಾಯತ್ರೈಪದೇಶ ಮೂಲಕವೇ ವೇದಾಧಿಕಾರ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಗಾಯತ್ರೀಮಹಿಮೆಯು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ—‘ಕದ್ರೂ, ಸುಪರ್ಣಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸವತಿಯರು. ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರು ಕದ್ರುವಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು. ಸುಪರ್ಣಿಯು ಪರಾಜಿತಳಾದಳು. ಇವರ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಪರ್ಣಿಯು ಕದ್ರುವಿಗೆ ದಾಸಿಯಾಗಿರಬೇಕಾಯಿತು. “ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಜಗತಿ, ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್, ಗಾಯತ್ರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ, ನೀನು ದೇವಲೋಕ ಸ್ತ್ರೀ. ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರುವ

ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಅವರುಗಳಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ನನಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ಕದ್ರು. ಸುಪರ್ಣಿಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು.

ಭಂದಸ್ಸುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡದಾದ ಭಂದಸ್ಸು ಜಗತ್ತಿನ ಭಂದಸ್ಸು. ಒಂದು ಪಾದಕ್ಕೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳು. ತಾನು* ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹಿಂತಿರುಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಮಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ಈ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಎರಡಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅಪಹಾರಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವಾಗ ಪಶು ಮತ್ತು ದೀಕ್ಷಾ ಈ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತ್ರಿಷ್ವಪ್ ಭಂದಸ್ಸು ಹದಿನೂರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿತು. ಸೋಮಾಭಿಮಾನಿದೇವತಾ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹಿಂತಿರುಗಿತು. ಆಗ ಇದರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಎರಡಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅಪಹಾರಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಬರುವಾಗ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ತ್ರಿಷ್ವಪ್ ಭಂದಸ್ಸು ಮಧ್ಯಭಂದಸ್ಸು. ಅದರಿಂದ ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಸವನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾ ಪ್ರದಾನಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಋತ್ವಿಕ್ಕಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆ ಒಂದು ತಪಸ್ಸು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಭಂದಸ್ಸು ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸೋಮಲತೆಯೊಡನೆ ಹೊಡೆದಾಡಿ, ಸೋಮಲತೆಯನ್ನೂ, ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಅಪಹೃತವಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಕದ್ರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸುಪರ್ಣಿಯನ್ನು ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಚತುರಕ್ಷರವಾದ ಗಾಯತ್ರಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಗಾಯತ್ರಿಯೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ವೇದದಲ್ಲಿ ಗಾಯತ್ರೀಮಹಿಮೆಯು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಗಾಯತ್ರೀವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೇ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ. ಪುರುಷಸೂಕ್ತವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೇ ಮೂರು ವೇದಗಳು. ಈ ವೇದಗಳು

* ಆ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆ

ಅನಂತಗಳಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ಜೀವರುಗಳ ಜೀವಮಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಋಗಾದಿವೇದಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಮಾಡಿ ನಾನಾ ಶಾಖೆಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ತನ್ನ ತನ್ನ ಶಾಖೆಯನ್ನಾದರೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪರಮ ಕರುಣಾಳುಗಳಾದ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಖಾಭೇದೋಹ್ಯ ಶಕ್ತಿಜಃ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದೆ.

ವಿಭಕ್ತಶಾಖೆಯನ್ನಾದರೂ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ ಸುಳಾದಿ

ನಾಚಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಪ್ರತಿಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಉಗಾಭೋಗ ಅಥವಾ ಸುಳಾದಿಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಪ್ರತಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದಲೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯು ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗೇ ಈ ಸುಳಾದಿಯನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರುವಿರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಸುಳಾದಿ”ಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರವರು ರಚಿಸಿದ ಸುಳಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವನ್ನು ತಾವೇ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯರ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿದುದು ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಗತಹರಿದಾಸದೀಕ್ಷಾವಂತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿ. ಅಂತಹ ವರಪ್ರದಾನ ಪಡೆದ ಸುಳಾದಿಗಳಲ್ಲಿ “ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ಸುಳಾದಿ”ಯೂ ಒಂದು.

“ಗುರು ಉಪದೇಶವಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ, ಗುರು ಉಪದೇಶವಿಲ್ಲದ ಯೋಗ, ಗುರು ಉಪದೇಶವಿಲ್ಲದ ಕ್ರಿಯೆ ಉರಗನ ಉಪವಾಸದಂತೆ ಕಾಣರೋ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಯರೆಂದ ಮಾತು. ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಮತಾನು-ವರ್ತಿಗಳಾದ ಆರಾದರೊಬ್ಬ ಸದಾಚಾರವಂತರಾದವರಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿ ಶ್ರೀ ಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತ. ರ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹದೇವನ ಅನುಗ್ರಹವಿಶೇಷ ಪಡೆದು ಸಂಸಾರಕ್ಷೇಶಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯೋಣ.

ಧ್ರುವತಾಳ

ವೀರಸಿಂಹನೆ ನಾರಸಿಂಹನೆ ದಯಾ-
ಪಾರವಾರನೆ ಭಯನಿವಾರಣ ನಿರ್ಗುಣ
ಸಾರಿದವರ ಸಂಸಾರವೃಕ್ಷದ ಮೂಲ
ಬೀರೊರಸೆ ಕೇಳುವ ಬಿರುದು ಭಯಂಕರ
ಘೋರಾವತಾರ ಕರಾಳವದನ ಅ-
ಘೋರ ದುರಿತಸಂಹಾರ ಮಾಯಾಕಾರ
ಕ್ರೂರದೈತ್ಯರ ಶೋಕಕಾರಣಬುದ್ಧವ
ಈರೇಳುಭುವನಸಾಗರದೊಡೆಯ
ಅರೌದ್ರ ನಾಮ ವಿಜಯವಿಠಲ ನಾರಸಿಂಹ
ವೀರರಸೋತ್ತುಂಗ ಕಾರುಣ್ಯಾಪಾಂಗ

ಮತ್ಯತಾಳ

ಮಗುವಿನ ರಕ್ತಸನು ಹಗಲಿರುಳು ಬಿಡದೆ
ಹಗೆಯಿಂದಲಿ ಹೊಯಿದು ನಗಪನ್ನಗವನಧಿ
ಗಗನ ಮಿಗಿಲಾದ ಅಗಣಿತ ಬಾಧೆಯಲಿ
ನೆಗೆದು ಬಗೆದು ಸಾವುಬಗೆದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರಲು
ಜಗದವಲ್ಲಭನೆ ಸುಗುಣಾನಾದಿಗನೆ
ನಿಗಮವಂದಿತನೆ ಪೊಗಳಿದಭಕತರ
†ತಗಲಿ ತೊಲಗನೆಂದು ಮಿಗೆ ಕೂಗುತ್ತಿರಲು
ಯುಗಯುಗದೊಳು ದಯಾ-
ಳುಗಳದೇವರ ದೇವ
ಯುಗಾದಿಕ್ಯತುನಾಮ ವಿಜಯವಿಠಲ ಹೋಹೋ
ಯುಗಳಕರವ ಮುಗಿದು ಮಗುವು ನೊರೆಯಿಡಲು

ರೂಪಕತಾಳ

ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣದಲಿ ಲಾಲಿಸಿ ಭಕತರ-
ಮೌಳಿಯ ವೇಗದಲಿ ಪಾಲಿಸುವೆನೆಂದು

ತಾಳಿ ಸಂತೋಷವ ತೂಳಿ ತುಂಬಿದಂತೆ
 ಮೂರ್ಲೋಕದ ಪರಿವಾಲಯದಿಂದ ಸು-
 ಶೀಲ ದುರ್ಲಭನಾಮ ವಿಜಯವಿಠಲ *ಪಂಚ-
 ಮೌಳಿಮಾನವ ಕಂಭ ಸೀಳಿಮೂಡಿದ ದೈವ

೩

ಝಂಪತಾಳ

ಲಟಲಟಾಲಟಲಟಾ ಲಟಕರಿಸಿ †ವನಜಜಾಂಡ
 ಕಟಹ ಪಟಪಟಾ ಪಟತ್ಕುಟದಿ ಬಿಚ್ಚುತಿರಲು
 ಪುಟಪುಟಾ ಪುಟನೆಗೆದು ಚೀಂಹಾರುತ ಪಲ್
 ಕಟಕಟಾ ಕಟಕಟ ಕಡಿದು ರೋಷದಿಂದ
 ಮಿಟಮಿಟ ಮಿಟಮಿಟನೆ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿಯಲಿ ನೋಡಿ
 ತಟತ್ಕೋಟಿ ಉದ್ಧಟನೆ ಅರ್ಭಟವಾಗಿ ತೋರಲು
 ಕುಟಲರಹಿತವ್ಯಕ್ತ ವಿಜಯವಿಠಲ ಶಕ್ತ
 ಧಿಟನಿಟಲನೇತ್ರ ಸುರಕಟಕ ಪರಿಪಾಲ

೪

ತ್ರಿಪುಟತಾಳ

ಬೊಬ್ಬಿರಿಯೆ ವೀರಧ್ವನಿಯಿಂದ ತರುಗಿರಿ
 ಹಬ್ಬಿ ಮುಂಚೂಣಿ ಉರ ಹೊಗರೆದ್ದು ಸುತ್ತಿ
 ಉಬ್ಬಸರವಿಗಾಗಿ ಅಬ್ಬಿಜ ನಡುಗುತಿರೆ
 ಅಬ್ಬಿ ಸಮಿವುಕ್ಕಿ ಹೊರಚಿಲ್ಲಿ ಬರುತಿರೆ
 ಅಬ್ಬಭವಾದಿಗಳು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಗೊಂಡರು
 ಅಬ್ಬರವೇನೆನುತ ನಭದಗುಳೆಯು ತೆಗೆಯೆ
 ಶಬ್ದ ತುಂಬಿತು ಅನ್ಯಾಕೃತಾಕಾಶಪರಿಯಂತ
 ನಿಬ್ಬರ ತರುಗಿರಿಗಳು ಜಜ್ಜರಿಸೆ
 ಒಬ್ಬರಿಗೊಶವಲ್ಲದ ಹೊಹೋ ವಿಜಯವಿಠಲ
 ಇಬ್ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಂಬದಿಂದಲಿ ಪೊರವಂಟ

೫

ಅಟತಾಳ

ಘಡಿಘಡಿಸುತ ಕೋಟಿ ಸಿಡಿಲು ಗಿರಿಗೆ ಬಂದು

ಹೊಡೆದಂತೆ ಚೀರಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಲೆ ಲಂಘಿಸಿ
 ಪಿಡಿದು ರಕ್ಕಸನ ಕೆಡಹಿ ಮುಡಿಯ ತುಡುಕಿ
 ತೊಡೆಯ ಮೇಲೇರಿಸಿ ಹೇರೊಡಲ ಕೂರುಗುರಿಂದ
 ಪಡವಲಗಡಿಯ ಕಡೆಯ ತರಣಿಯ ನೋಡಿ
 ಕಡುಗೋಪದಲಿ ಸದೆಬಡೆದು ರಕ್ಕಸನ್ನ
 ನಿಡುಗರುಳನು ಕೊರಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ
 ಸಡಗರದದೈವ ಕಡುಗಲಿ ಭೂರ್ಭುವ ವಿಜಯವಿಠಲ ಪಾ-
 ಲ್ಗಡಲೊಡೆಯ ಶರಣರವಡವೆ ಒಡನೊಡನೆ

೬

ಅದಿತಾಳ

ಉರಿಮುಸುಗಿ ಚತುರ್ದಶಧರಣಿ ತಲ್ಲಣಿಸಲು
 ಪರಮೇಷ್ಠಿ ಹರಸುರರು ಸಿರಿದೇವಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಡಲು
 ಕರುಣದಿಂದಲಿ ತನ್ನ ಶರಣನಸಹಿತ ನಿನ್ನ
 ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗಲು ಪರಮಶಾಂತನಾಗಿ
 ಹರಹಿದಿ ದಯವನ್ನು ಸುರರು ಕುಸುಮ ವರುಷ-
 ಗರೆಯಲು ಭೇರಿವಾದ್ಯ ಮೊರೆವುತ್ತರರೇ ಎನಲು
 ಪರಿವಾರ ವಾಲಗವಿಸ್ತರದಿಂದ ಕೈಕೊಳುತ
 ಮೆರೆದು ಸುರರುಪದ್ರ ಹರಿಸಿಬಾಲನ್ನ ಕಾಯ್ದೆ
 ಪರದೈವ ಗಭೀರಾತ್ಮ ವಿಜಯವಿಠಲ ನಿನ್ನ
 ಚರಿತೆ ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಭೀಕರವೊ ಸಜ್ಜನಪಾಲ

೭

ಜೊತೆ

ಪ್ರಹ್ಲಾದವರದ ಪ್ರಪನ್ನ ಕ್ಲೇಶಭಂಜನ
 ಮಹಹಂಸ ವಿಜಯವಿಠಲ ನರನ್ಮಗರೂಪ

ಪತಿವ್ರತಾಲಕ್ಷಣಸುಳಾದಿ

ಕರುಣಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸಾಯರು ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ಸುಮಂಗಲಿಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಂದೇಶವಿದು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಯರು, ತಮಗೆ ಒಡಿವೆ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ, ಬಡವನೆಂದಾಗಲಿ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಪತಿಭಕ್ತಿಗೆ ಕುಂದುಬರಬಾರದೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ನಿತ್ಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸುಳಾದಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದೆ.

ಧ್ರುವತಾಳ

ಒಡಿವೆಗಳಿಡುವೋದು ಬಿಡದೆ ಪತಿಭಕ್ತುತಿ
ಹಿಡಿದು ನೋಡಲು ಗುಣ ಉಳ್ಳಂಥ ಮಡದೇರು
ಪೊಡವಿಯೊಳಿರುವಂಥ ದೃಢವಾದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ
ಜಡಿತದ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಪಡದು ಧರಿಸಲದು
ಕೆಡಿವೋದು ರೂಪವ ಕಾಮುಕ ಜನರೊಳು
ತಡೆಯದೆ ಮೋಹಿಸಿ ಮನಕ್ಕೆಲ ಕೊಡುವರು
ಒಡನೆಯೆ ನಿಮ್ಮೊಳು ಬಡಿನಾರ ವಪ್ಪುದು
ಬಿಡದೆ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರ ಹೆಚ್ಚೋದು
ಕಡೆನೊದಲಿಲ್ಲದ ದುಗುಡವು ಬಾಹೋದು
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಡಬೇಕು ಜನರಿಗೆ
ಕಡುದುಃಖ ಪಡಬೇಕು ಒಡಿವೆ ಗಳಿಸುವಾಗ
ಕೊಡಬೇಕು ಒಡೆಯಗೆ ತೊಡರು ಒದಗಿದಾಗ
ಮಿಡುಕಬೇಕು ವತ್ತೆ ಇಡುವಾಗ ಒಡಿವೆಯ
ಬಿಡಿಬಿಡಿವಸ್ತ್ರದ ಗೊಡವೆ ನಿಮಗೆ ಯಾಕೆ
ಕಡಲಶಯನ ವಿಜಯವಿಠಲನಾಮನೆಂಬ
ಒಡಿವೆ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಟ್ಟು ನಡೆಯಿರಿ ಪತಿವ್ರತೇರ

ತಾಳ ಮತ್ಯ

ವಾಲಿಭಂಜನನೆಂಬೋ ಓಲೆಯನೆ ಧರಿಸಿ
 ಶ್ರೀಲೋಲನೆಂಬೋ ಬಾವುಲಿಯನೆ ಇಡಿ
 ನೀಲವರ್ಣನೆಂಬೋ ಮೇಲಾದ ಬುಗುಡಿ
 ಕಾಳಿಂಗಭಂಗನೆಂಬೋ ಕಠಾಣಿಯ ಕಟ್ಟಿ
 ಭೂಲೋಲನೆಂಬೋ ಭುಜಕೀರ್ತಿಯ ಧರಿಸಿ
 ಮೂಲಮೂರುತಿ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿಠಲನ
 ಆಳಾದವನ ನಿಜತೋಳಿಲಿ ನಲಿದಾಡಿ

೨

ರೂಪಕತಾಳ

ಪರಮಪುರುಷನೆಂಬೋ ಹರಡಿಯ ಕೈಕಟ್ಟು
 ಮುರವಿರೋಧಿ ಎಂಬೋ ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ
 ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆಂಬೋ ಪುನಗು ಸಾದಿನಬಟ್ಟು
 ಕರಿವರದನೆಂಬೋ ಪರಿವರಿ ಸರಗಳು
 ಪರದೇವ ಹರಿ ಎಂಬೋ ಪಚ್ಚೆಯ ಪದಕವು
 ತರಣಿಭಾಸನೆಂಬೋ ತನುಕಾಂತಿ ಹೆಚ್ಚಲು
 ಸರುವದೇವರದೇವ ವಿಜಯವಿಠಲನ
 ಚರಣವ ನೆನೆದು ಸತತ ಸುಖಿಯಾಗುವುದು

೩

ಝಂಪಾ

ಶೇಷಶಯನನೆಂಬೋ ಸರಿಗೆಯ ಧರಿಸುತ
 ದೋಷದೂರನೆಂಬೋ ಮಾರ್ಕವನ್ನು
 ವಾಸುದೇವನೆಂಬೋ ವಲಿವ ಏಕಾವಳಿ
 ಕೇಶವನೆಂಬೋ ಕಾಲಂದಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯು
 ದೇಶಾಧಿಪತಿ ಎಂಬೋ ಕಾಂಚೇದಾಮ
 ಲೇಸಾಗಿ ವರವೀವ ವಿಜಯವಿಠಲನ
 ದಾಸನಾದವನ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವದು

೪

ತ್ರಿಪುಟಿತಾಳ

ಕಮಲನಾಭನೆಂಬೊ ಕಡಗ ಕಂಕಣ ನಿಡಿ
 ಅಮರಪಾಲಕನೆಂಬೊ ಅಚ್ಚಮುತ್ತಿನ ಹಾರ
 ತಮಹರನೆಂಬೊ ಥಳುಕಿನ ಸರ ಹಾಕಿ
 ರಮೆಯರಮಣನೆಂಬೊ ರಾಜೀಪ ಉಂಗುರ
 ಉಮೆಯರಸವಂದ್ಯ ವಿಜಯವಿಠಲನ
 ಸಮಚರಣಂಗಳ ಸರ್ವದ ಸ್ಮರಿಸುತಿರಿ

೨೫

ಅಟಿತಾಳ

ಸಿನಾಕಿಸಖನೆಂಬೊ ಪಿಲ್ಯವನಿಡುವುದು
 ಶ್ರೀನಾಥನೆಂಬೊ ಕಾಲುಂಗುರನಿಟ್ಟು
 ವಾಣೀಪತಿಸಿತನೆಂಬೊ ಮೇಂಟಿಕೆ ಇಟ್ಟು
 ಬಾಣಾಂತಕನೆಂಬೊ ಬಹುಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ
 ಕ್ಷೋಣೀಪತಿ ಎಂಬೊ ಚನ್ನಾದ ಕುಪ್ಪುಸ
 ಮಾನಾದೊಡೆಯ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿಠಲನ
 ಧ್ಯಾನದಲಿಪ್ಪುದೆ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ

೨೬

ಏಕತಾಳ

ಪತಿಯೇ ಗತಿ ಎಂದು ಪತಿ ತಾನು ನುಡಿಯಬೇಕು
 ಪತಿಯು ದರುಶನ ಶ್ರೀಪತಿಯು ದರುಶನವು
 ಪತಿಯು ಸಲ್ಲಾಪವೆ ಶೃತಿಯವಚನಗಳು
 ಪತಿಯುಂಗಸಂಗವೆ ಉನ್ನತಿಗೆ ಗತಿ
 ಪತಿಯಪಾದಜಲವೆ ತೀರ್ಥವೆನಲಿಬೇಕು
 ಪತಿಯು ಉಚ್ಚಿಷ್ಠವೆ ಅವ್ಯತಪಾನವೆನ್ನಿ
 ಪತಿಯು ಮಾತಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನುಡಿಯದೆ
 ಹಿತವಾಗಿ ನುಡಿಯುತ ಹರುಷವೊಂದಿಸಬೇಕು
 ಪತಿಯಂತರ್ಗತ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯನ
 ಸತತ ನೆನೆದು ಸುಖಿಯಾಗುವುದು

೨೭

ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯವೆಂಬೋ ಸಾಭಾಗ್ಯದಿ ಓಲ್ಯಾಡಿ
ವಿರನಾದ ವಿಜಯವಿಠಲನ್ನ ನೆನೆಯಿಂ

೮

ಟಿಪ್ಪಣಿ—

ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ “ವಾಲಿಭಂಜನ, ಶ್ರೀಲೋಲ” ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಪರಮಾತ್ಮಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂತು, ಯಾವಾಗ ಬಂತು ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಾಗವತಾದಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ, ಮನನಮಾಡಿ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಮಾನರಕ್ಷಕತ್ವಾದಿ ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ ಭಗವಂತನ ಆಯಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪತಿಯ ಅಂತರ್ಗತಗಳನ್ನಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಪತಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದರಿಂದಲೇ ಸಕಲ ಸಾಧನಗಳ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವಿಶೇಷವಾದ ವ್ರತ, ನಿಯಮ, ಉಪವಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಪದ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ “ನ ಚ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪೃಥಕ್ ಯಜ್ಞಂ ನ ವ್ರತಂ ನಾಪ್ಯುಪೋಷಣಂ | ಭರ್ತಾ ಯದ್ವದತೇ ವಾಕ್ಯಂ ತತ್ತತ್ಪರ್ಯಾದಕುತ್ಸಯಾ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಸ್ವಾಮಿಯು ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಸಕಲ ಸಾಧನವೂ, ಪತಿಭಕ್ತಿ— ಆತನ ಸೇನೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತಿನ್ನುವ ಅಶಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಯರು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉಗಾಭೋಗ

ಜಗವ ಸುತ್ತಿಹದೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಾಯವಯ್ಯ
ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಿಹದೆಲ್ಲ ಎನ್ನ ಮಾನವಯ್ಯ
ಜಗಕೆ ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನು ನಿನಗೆ ಬಲ್ಲಿದನು ನಾನು
ಜಗವು ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೀನು ಎನ್ನೊಳಗೆ
ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪತೆರನಂತೆ
ಎನ್ನೊಳು ನೀನು ಅಡಗಿಹೆಯೋ ಪುರಂದರವಿಠಲ

ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು

ಬರೆದವರು:

ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾವ್ ಗೋರಾಬಾಳ,

ವಕೀಲರು, ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರ ಹರಿಹಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಲ, ಲಿಂಗಸೂಗೂರಾ

ಸಾಧನವೆಂದರೇನು? ಎಂಬುವ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಂದು ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ದ್ದಾಗಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಾಧನ, ಬಟ್ಟೆಯ ಸಾಧನ ಇವುಗಳ ಸಾಧನವೇ ಸಾಧನ. ಆಟ ನೋಟಗಳ ಸಾಧನ, ಸಿನಿಮಾ ಸಂಗೀತ ಸಾಧನ, ಮೋಟಾರು ರೈಲುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ, ಊರು ಪಟ್ಟಣದ ಶೃಂಗಾರ ನೋಡುವ ದೊಂದು ಸಾಧನ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗಳಿಕೆ ಸಾಧನ. ಈ ತರಹೆಯ ಸಾಧನವೇ ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದದೆ. ಇದು ಸಾಧನವೇ?

“ಸಾಧ್ಯತೆ ಅನೇನ ಸಾಧನಂ” ಯಾವುವಾದರೂ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವಿಕೆಗೆ ಸಾಧನವೆನ್ನುವರು. ೧. ಭೂ, ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆ, ೨. ಗಮನಾಗಮನ, ೩. ಅರ್ಥನಿಷ್ಪಾದನ (ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯೋಣ), ೪. ಉಪಕರಣ(ಸಲೆಕರಣ), ೫. ಅನುಗಮನ(ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೋಗೋಣ), ೬. ಉಪಾಯ, ಹಂಚಿಕೆ, ೭. ವಸ್ತುನಿರ್ಣಯ, ೮. ಗುರಿ ಮುಖೇಂದ್ರಣ, ೯. ಲಾಭ, ೧೦. ಮೈತ್ರೀಯ, ೧೧. ಪೀಡ (Torture), ೧೨. ಅನ್ನಾದಿ ರುಚಿಕಾರಕ (Savour), ೧೩. ಕುರುಹು (Sign), ೧೪. ವಿಧೇಯತಾ (Subduing), ೧೫. ಪ್ರಭುತ್ವ, ವಶೀಕರ (Mastering), ೧೬. ಲೇಖಪರ್ಯಾಯರೀತಿ, “ಧೈರ್ಯಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ”, “ಮೌನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ”, ೧೭. ವ್ಯಾಕರಣರೀತ್ಯಾ ಲಿಂಗತ್ರಯ ನಿರ್ಣಯಿಸುವಿಕೆ, ೧೮. ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆ (Overcoming), ೧೯. ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಈ ತ್ರಿಕರಣ ಸಾಧನೆ, ೨೦. ಕಟ್ಟಳೆಗೈದ, (ನಿರ್ಬಂಧಗೈಸಿದ), ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಕರ್ಮಾದಿ (Ceremonial) ೨೧. ಮನಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧಕರ್ಮ (Moral Duty), ೨೨. ಅಂತಃಶುದ್ಧಿ

ಮಾರ್ಗ (Obtaining Purity), ೨೩. ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ (Emanicipation). ಹೀಗೆ ಸಾಧನಬಗೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಕಲಕೋಶಕಾರರು ಅರ್ಥಮಾಡಿದಂತೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಾದ ಕಿಟ್ಟರರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅನುಭವವೇ. ಹೊಸದಲ್ಲ. (ಆಧುನಿಕರ ರುಚ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ಹೊಣೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು.)

ಇಂತು ಬಗೆಸಾಧನಗೈವನು ಸಾಧನಪುರುಷನು. ಕೀರ್ತಿವಂತ ಪುರುಷನೆಂದು ಉಪನಿಷತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಾಧನಮಾಡತಕ್ಕ ಪುರುಷನು ಸಾಧಕ, ಸಾಧಿಸುವ ವಸ್ತು ಸಾಧ್ಯ. ಸಾಧಕನಿಗೆ ಸಾಧಿಸುವ ವಸ್ತು ಪೂರ್ತಿ ದೊರೆತರೆ ಸಿದ್ಧ ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಮರ್ಯಾದೆ. “ಸಿದ್ಧಃ = ಸಿದ್ಧಿರಸ್ಯಾಸ್ತೀತಿ ಸಿದ್ಧಃ”.

ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಲು, ಉಪಾಯವೇನು? ನಾನು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ, ಹೇಗೆ ಬಂದೆ, ಇಷ್ಟು ಬಂಧನ ಕಷ್ಟವೇಕೆ, ಇದರ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು, ಸರ್ವತ್ರ ಸಮನಾಗಿರುವ ಭಗವಂತನ ಸಖ್ಯ ಮೈತ್ರಿಯ ಭಕ್ತಿಭಾವದ ಲಾಭ ಒದಗಲು, ಸಮೀಚೀನವಾದ ಅನ್ನರುಚ್ಛಾಸಿ ರಸಭೋಜನವನ್ನೊತ್ತು ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅನ್ನರಸದಿಂದ ಕುರುಹು ಅಂತು, ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯು ಪುಟ್ಟಲು ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧೇಯತಾ ವಹಿಸಿ, ಅವರ ಅಧೀನನಾಗಿ, ಹರಿಗುರುಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ದುಷ್ಟಕರ್ಮತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ಅತಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಮೌನದಿಂದಲೂ, ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿಗೈಸಲು ನಿರ್ಬಂಧ ಗೈಸಿದ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕಾಮನೆಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂತಃಶುದ್ಧನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಮುಖ್ಯಸಾಧನ.

ಅಹೋ! ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಧನಗೈದರೆ ಮುಕ್ತಿಯು ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಲಭಿಸುವದೇ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡುವ ಭಗವಂತನ ಕರುಣ ಪಡೆಯುವದು ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಸೋಪಾನ. ಆತನ ಅತ್ಯರ್ಥಪ್ರಸಾದವಾಯ್ತೆಂದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಕರಗತವಾಯ್ತೆಂದೇ ನಿಶ್ಚಯ.

ಆದುದರಿಂದ, ಸಾಧಕನಿಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಭಗವತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಆ ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೆಗ್ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವನೋ ಅವನ ಜೀವನವು ಹೇಗಿರುವದೆಂಬ ವಿಚಾರಾಂಶವು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿನ ಮಾತೇನೆಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಮಾಡುವಿಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಯವು ಸ್ಥಿರವಾದಮೇಲೆ ಶರೀರದ ಆಶೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ “ಕಾರ್ಯಂ ವಾ ಸಾಧಯಾಮಿ ಶರೀರಂ ವಾ ಪಾತಯಾಮಿ” (ಧೈಯಸಾಧಿಸುತ್ತೇನೆ, ಆಗದಿದ್ದರೆ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ) ಎಂದು. ಆ ಹರಿಯ ಸೇವಾತತ್ಪರನಾಗಿರುವೆನೆಂಬ ದೃಢಭಕ್ತಿ ಬೇಕು. ದಾಡ್ಯ-ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸಾಧಕನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯ ವಿಷಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಹೀನನಾಗಲಿಬೇಕು, ಕುರುಡನಾಗಲಿಬೇಕು, ಕಿವುಡನಾಗಲಿಬೇಕು, ಮೂಕನಾಗಲಿಬೇಕು, ಚೊಂಚನಾಗಲಿಬೇಕು, ಹೆಳವನಾಗಲಿಬೇಕು.

ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಇದೇ ಮನ ಇದೇ ಬುದ್ಧಿ ಇವೇ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದಲೇ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಭಗವನ್ನಾರ್ಗಗಾಮಿಯಾದ ಸಾಧಕನು ಒಳ್ಳೆ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಸಾವಧಾನ ದಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಗಳೆಂಬ ಚೋರರ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿಹೋಗುವುದು ಜಾಣತನ. ಹೀಗಿರುವವನು ತನ್ನ (ಲಕ್ಷ್ಯ) ಗುರಿಯಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಚಿರಸ್ತರಣೆಯಿಡಲು ಎಂದಿಗೂ ಪಥಭ್ರಷ್ಟನಾಗಲಾರನು.

ಕಿವಿಗಳು ಭಗವನ್ನಾಮ ಕೇಳಲಿ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಭಗವನ್ನಾರ್ತ ನೋಡಲಿ. ಕೈಗಳು ಭಗವತ್ತೇವೆ ಮಾಡಲಿ. ಕಾಲುಗಳು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಮೆಟ್ಟಲಿ. ಬುದ್ಧಿಯು ಆ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿ. ಆ ಭಗವಂತನ ಹೊರತಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಎರಡನೆಯದನ್ನು ಕಾಣಬಯಸ ಬಾರದು ಎಂದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಯಾವನು ನಿರಂತರ ಭಗವಚ್ಛರಣಚಿಂತನ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವನೋ ಅವನೇ ಬುದ್ಧಿಮಾನನು. ಭಗವಂತನನ್ನು ಮರೆತು, ವಿಷಯಗಳ ಸೇವನಮಾಡುವವನು ಮಹಾಮೂರ್ಖನು.

ಮುಖ್ಯಸಾಧನವು ಮುಕ್ತಿಗೋಸುಗವಾಗಿಯೇ ಇದೆಯಾದರೂ ಅದು ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪರತಂತ್ರ ಮೂಲಕವೇ. ಪರತಂತ್ರದಿಂದೊಡಗೂಡಿಯೇ ಅಂದರೆ ದಾಸ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿಯೇ ಸಾಧಕನೂ ಸಿದ್ಧನೂ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಪ್ರಪತ್ತಿಯೋಗ, ಶರಣಾಗತತ್ವ (to take refuge) ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲೂ ಇವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಧಕನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಭಗವಂತನ ಸಂರಕ್ಷಕತ್ವ (ಶರಣ) ದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಧಕನು “ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲ ಭಗವಂತನೇ ನೀನು ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೋ” ಎಂದು ಭಗವಂತನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು.

ಕೋತಿಯ ಮರಿಯು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹಿಂದೆಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಲು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ, ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಕೈಬಿಡದಂತೆ ತಾಯಿಹೋದಂತೆಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೋತಿಯು ತಾನು ಸ್ವಯಂ ಮರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮರಿಯು ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಬಂದಷ್ಟೆ ಅಂಟಿ ಹಿಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಆ ಮರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಡುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಬೆಕ್ಕಿನಮರಿಯು ಸ್ವಯಂ ತಾನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವದಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಬೆಕ್ಕು ತಾನು ಸ್ವಯಂ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಲೋಕದೃಷ್ಟಾಂತದಂತೆ ಉಭಯಸಾಧಕರೂ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಭಗವಂತನಮೇಲೆ ಭಾರವಹಿಸಿ ನಿರ್ಭಯರಾಗುವದು.

“ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್”

ಎಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪ್ರಭುವಿನ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಆ ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನ ಅಖಂಡ ಚಿಂತನ ಮಾಡುವನೇ ಅನನ್ಯ ಸಾಧಕ.

ಬ್ರಹ್ಮಕುಲಾಭಿನವಾನಿಗಳಾದ ಭೃಗುಋಷಿಗಳು ಶ್ರೀ ವಿಜಯ-
ದಾಸಾರ್ಯರಾಗವತರಿಸಿ ಹಾಡಿದ ಸುಳಾದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ
ಸಾಧನಮಾರ್ಗಗಳು ಪಂಡಿತ ಪಾಮರರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತಗಳಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪ
ಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲೇ
ಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ರಸವಿಶಿಷ್ಟಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ
ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದು ನೋಡುತ್ತಹೋದರೆ ವೈರಾಗ್ಯ, ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ ಇವು
ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಡೆಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ
ಶ್ರೀಹರಿದಾಸರುಗಳ ಸದಪುಂಡರೀಕಗಳ ಆಶ್ರಯವೇ ನಮಗೆ ಇಂದಿನ
ಸಾಧನಸಂಪತ್ತು. ಮುಂದೆ ಅವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಾಧಿಸುವುದು
ಮುಖ್ಯಸಾಧನಸಂಪತ್ತು.

ಎಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪದ ಕಾಂಬೆ!

ರಾಗ—ತೋಡಿ

ತಾಳ—ಆದಿ

ಎಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪದ ಕಾಂಬೇ | ರಂಗ

ಎಂದಿಗೆ ಪದ ಕಾಂಬೇ

ಪ

ಎಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪದ ಕಂಡೆ ಭಕುತಿಯಿಂದ

ಎಂದಿಗೆ ಭವಪಾಶ ತುಂಡೆ | ಸ್ವಾಮಿ

ಅ.ವ

ಇಂದಿರಾದೇವಿ ನಿನ್ನ ಪೊಂದಿದ್ದ ಕಾರಣ

ದಂದುಗ*ವನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ | ಸ್ವಾಮಿ

೧

ಬೊಮ್ಮನ: ನಿನ್ನ ಮಗ ನಮ್ಮಿಸಿ ತುತಿಸುವ

ನೊಮ್ಮಗ ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡುವ | ಸ್ವಾಮಿ

೨

ನಿನ್ನನೆ ವಾಸುದೇವ ವಿಠಲ | ಎನ್ನ

ಮನ್ನದಿ ಭಜಿಸೋದು ಬಲ್ಲೆಲಾ | ಸ್ವಾಮಿ

೩

—ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸತತ್ವಜ್ಞರು (ಐಜಿಸ್ವಾಮಿಗಳವರು)

* ದಂದುಗ (ದ್ವಂದ್ವಾಘ) = ಪ್ರಾಕೃತಸುಖದುಃಖಗಳು

“ಶ್ರೀಪತಿಮಾರ್ಗನದೋ ನಃ”

“ಭಾರತಿ ಭಕುತಿಯನು ಕೊಡುವುದು”

೦೧|| ಭಾರತಿ ಭಕುತಿಯನು ಕೊಡುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ
 ೦೧|| ಮೃತಲೋಕದೊಳಗಾರು ನಿನ್ನ ಸಾರಿ ಮಾರಾಡಿಗನಿದಾರಾ
 ೦೧|| ಭಿತುಲೆ || ೫ || ಭಾರತು ಮಾತು ವಿನೋದ - ಸಂತತ ಸ್ಥಿತಿ
 ೦೧|| ಯತೋದಿಸಿನೋ - ತನ್ನ ಕೃಪಾ ದಕ್ಷಿಣೆ ವಿನೋದಿಗಾರು
 ೦೧|| ದಿದಿವೆಂದು ಸುರವಾಗುವುದು ಸರಲಿ || ೧ || ವಾಣಿಯ ಸೆವೆ
 ೦೧|| ನಾದಲಿಕೊಡು ಮಾತು ದೇವರ ಸಲವನಾ || ದೀಪಾಪುಷ್ಪಕಾ
 ೦೧|| ಧೀಪಕಂಜು ಸುಕವಾಣಿ ಕೊಡಿದ ಗಾಂವಿಯೆ || ೦ ||
 ೦೧|| ಸು || ೨ || ಸುಂದರಿಸುರವಾಗಿಸು || ೦ || ಮನಸುಂಭವಿಸಿತು
 ೦೧|| ಕವರಿ - ಸದಹಾ ಸುರವಾದಿ ದೇವರ ಸಿಂಹದ ನಂದನು ಕುರಿ
 ೦೧|| ಮೃತಕೇವಲ || ೩ || ದಿದಿವಿ ಜನನಿಯದಿಗ - ಭರಿಯಾಡು
 ೦೧|| ಕಿಷ್ಕಾಪವಾಗಿ - ತವ ಕದಿಂದಲಿ ಕೊಡಿಸುರದಲಿ ಮಂಜು
 ೦೧|| ವಲಬುಕ್ಷಿಯು ಕಡುಕುಡುಕುಡುಕುಡು || ೪ || ಮಂಗಲಂಗಳೆ
 ೦೧|| ಜಾಂ ತದಂಗದಲಿ ಸುಂಜಾ - ತುಂಗವಿಕುಮಾರದೇವಿಯಾ
 ೦೧|| ಕವಿತುಲಗುಹಿಗಾಂವಿ ಕುಸುರವಂಗಲ ನೊಡು || ೫ ||
 ೦೧|| ಮಧ್ಯಮಗಪಿತ || " " " " "

ರಾಗ—ಶಂಕರಾಭರಣ ತಾಳ—ಆದಿ

|| ಭಾರತಿ ಭಕುತಿಯನೂ ಕೊಡುವುದು ಮಾರುತಪತಿ ನೀನೂ |
 || ಮೂರುಲೋಕದೊಳಗಾರು ನಿನಗೆ ಸರಿ ಮಾರಾರಿಗಳಿಂದಾರಾ
 || ಧಿತಳೇ || ಪ || ಶರಣು ಮಾಡುವೆ ನಿನಗೆ - ಸತತ ಶ್ರೀಹರಿ
 || ಯ ತೋರಿಸೆನಗೆ—ತರುಳವಾದಕರಿವಿನ ಮೊರಿಗಾವುತ್ಯ
 || ರದಿ ಬಂದು ಸುಖಗರದತ್ತ ರದಲೀ || ೧ || ವಾಣಿಯಂನ್ನು ವದ

|| ನಾದಲಿ ಕೊಡು ಮಾಣದೆ ಹರಿಸ್ತವನಾ| ವೀಣಾವುಸ್ತಕಪಾ
 || ಣಿ ಪಂಕಜಶುಕವಾಣಿ ಕೋಕಿಲದಗಾನಿಯೆಯಾ೦ಲಿ
 || ಸೆ || ೨ || ಸುಂದರಿ ಸುಖಕಾರೀ ಸು೦ಮನಸಬೃಂದಶೋಭಿತ
 || ಕಬರೀ—ಮಂದಹಾಸಮುಖದಿಂದ ನೋಡಿ ನಿನ್ನ ಕಂದನೆಂದು ಕರಿ
 || ಮುಂದಕೆನ್ನನೂ|| ೨ || ದಿವಿಜರ ಸತಿಯರಿಗೆ ಧರಿಯೊಳುದ್ಭ
 || ವಿಯ ಶಾಪವಾಗೇ—ತವಕದಿಂದಲಿ ಪೊರೆದತ್ಯರದಲ್ಯನ್ನಯಕ
 || ವಳ ಬುದ್ಧಿಯನು ಕಳದು ಕುಶಲ ಕೊಡೆ|| ೪ || ಮಂಗಳಾಂಗಿಯ
 || ನ್ನಾ ಅಂತರಂಗದಲಿರು ಮುಂನ್ನಾ—ತುಂಗವಿಕ್ರಮತಂದೆ ಗೋಪಾ
 || ಲವಿಠಲನೂ ಹಿಂಗದೆ ವಲಿದು ಸುಖಂಗಳ ನೀಡುವಾ || ೫ ||
 || ಮಧ್ಯೇಶಾರ್ಪಿತವೂ|| || || || ||

ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು—

೧. ಅನೇಕ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಾಮವು ೩ ನುಡಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೫ ನುಡಿಗಳಿವೆ. ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
೨. ಮೂಲಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ (ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ) ಯಾವ ಅಕ್ಷರವು ದೀರ್ಘ, ಹ್ರಸ್ವಗಳಾಗಿ ದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮೇಲಿನ (ಕನ್ನಡ) ನಾಮದಲ್ಲೂ ಬರೆದಿದೆ. ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ.
೩. ○ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಹುಳಿತಂದು ಅ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಗದವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
೪. ಕಾಗದ ದೊರೆಯುವುದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಸಿಕ್ಕಪ್ಪೇ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ೫ ನುಡಿಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಪಂಜ್ಜಿಯ ಕೆಳಗೆ ಪಂಜ್ಜಿಯನ್ನು ಅವರು ಬರೆದಿಲ್ಲವೇ ಹೊರತು, ನಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಲೋಪವಿಲ್ಲ ಎಂದರಿಯಬೇಕು.
೫. ೧೫೦ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದ ಕಾಗದವಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಕಾಪಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ವಾಚಕರಾದ ತಮ್ಮದುರಿಗೆ ಅವರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ (ಐಜಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು) ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವಿದು. ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲದಾಸರವರ (ಭಾಗಣ್ಣ ದಾಸರವರು) ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಕಡತದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಬರೆದಿಟ್ಟ ಈ “ಭಾರತಿ ಭಕುತಿಯನು ಕೊಡುವುದು” ಎಂಬ ಭಾರತೀದೇವಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವು ದೊರೆಯಿತು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕವೃಂದದ ನೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಹಿರಿಯಾಸೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಮಹನೀಯರ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರಗಳೂ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿವೆ. ಅವನ್ನೂ ಹೀಗೇ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯೇನೋ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ನಮಗಿದೆಯಾದರೂ ಶ್ರೀಹರಿಭಕ್ತರನೇಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ಪ್ರೇಮ ಒದಗಿದಾಗ ಆ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಭಕ್ತರಿಗೆ ದೈಗೋಚರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಭಕ್ತಿಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮಬೇಕು. ಅಲ್ಲವೇ ?

ತಮ್ಮ ತಂದೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟರಾಮಾಚಾರ್ಯರು (ಶ್ರೀಗಳವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಹೆಸರು) ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲದಾಸಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರು. ಅಂಕಿತವೂ ಅವರಿಂದಲೇ ‘ನಾಸುದೇವವಿಠಲ’ ಎಂದು. ಒಮ್ಮೆ ಗುರುಗಳಾದ ದಾಸರನ್ನು ‘ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ನನಗೂ ಒಳಹೊರಗೆ ಶ್ರೀಹರಿದರ್ಶನವಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕು’ ಎಂದರಂತೆ! ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲದಾಸರು ‘ನಿಮಗೆ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಪರೋಕ್ಷ’ ಎಂದರಂತೆ. ‘ಎಂದಿಗೋ ಮುಂದೆ ಜನ್ಮ’ ಎಂದರಂತೆ ಆಚಾರ್ಯರು. ಶ್ರೀ ದಾಸರು ‘ಶ್ರೀಹರಿದರ್ಶನಕ್ಕೇ ನೀವು ಹಂಬಲಿಸುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೇ ವಿಸಾಲು ಎಂಬಷ್ಟು ದಾಢ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಬಿಡಿ—ಬೇರೆ ಜನ್ಮವಾಯಿತು, ಅಷ್ಟೇ!’ ಎಂದರಂತೆ. ತಕ್ಷಣ ಹೊರಟಿದ್ದೇ ತಡ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಲ್ಲಿ (ಶ್ರೀ ರಾಯರಮಠದ ಶ್ರೀಗಳವರು) ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಯಾಚಿಸಿ, ಪಡೆದೇ

ಪಡೆದರು. ಆ ಮಹಾಮಹಿಮರು 'ನ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥ'ರೆಂದು ಅನ್ವರ್ಥನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದುದೊಂದೇ ಸಾಲದೇ, ಆ ಪ್ರಭುಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಾಂಜ್ಞಾನಪ್ರಕಟನೆಗೆ! ಆಚಾರ್ಯರ ಜ್ಞಾನದ ಅಳತೆಗೆ!

ತುರ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲೂ ಪ್ರವಚನ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿರಚನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಏನು ಸ್ಥಾನವೋ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ದೇವರನಾಮರಚನೆ, ಆ ನಾಮಾರ್ಥ-ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅದೇ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸ ಗುರುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ ಎಂದು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲದಾಸರವರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಕುಂದಾಗಲಿಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ. ಅವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ನಾಮಗಳು, ಶ್ರೀಗಳವರಿಂದ ಬರೆದಿಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಠಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ಮಾನಸಸ್ಮೃತಿ, (ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ) ಗಾಯತ್ರೀಸಾರಸಂಗ್ರಹ, ಉಭಯಾನೌಚಿತಿ, ಸುಧಾದ್ಯುಕ್ತರಹಸ್ಯ, ನ್ಯಾಯಾಮೃತಮಕ್ಷಿಕಾವ್ಯಜನ, ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವ-ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ-ಲಘುಪ್ರಭಾ, ಗುರುಪ್ರಭಾ, ಸುಧಾಪ್ರಮಾಣಾಧಿಕರಣಕ್ಕೆ-ರಸರಂಜಿನೀ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನೂ, 'ಕುಲಿಶ' ಮೊದಲಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಮಹನೀಯರಾದ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಶ್ರೀಹರಿದಾಸ-ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕನ್ನಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಈ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಾಮವನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದುದು. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಣೈಕಪಕ್ಷಪಾತಿತನಕ್ಕೂ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

|| ಶ್ರೀ ವಿಜಯಗುರುಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭೂಯಾತ್ ||

ಶ್ರೀ ಗುರುತಿಲಕ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು

[ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ೧೪ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರವರ ಆರಾಧನಾ ಮಹೋತ್ಸವ—ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸಾರ್ಯರು “ದ್ವಿಪಾದಪಶು ಕಣೋ ಈ ಮುನಿಯ ನಂಬದವ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ರೀ ಪಾಸರಾಜಕೃತ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರವರ ಪದ ಪಠಿಸಿ ರಾಜರನ್ನು ನಂಬಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗೋಣ.

ರಾಗ—ನಾಟ

ತಾಳ—ಅಟ

ವಾದಿಗಜಮಸ್ತಕಾಂಕುಶ ಸುಜನ ಬುಧಗೇಯ
ಮೇದಿನೀಸುರವಂದ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯ

ಪ

ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಕಲಾಪ ಸನ್ಯಾಸಕುಲದೀಪ
ಸಕಲಸತ್ಯಸ್ಥಾಪ ಸುಜ್ಞಾನದೀಪ
ಪ್ರಕಟಪಾವನರೂಪ ಅರಿಕುಜನಮತಲೋಪ
ನಿಕಟವರ್ಜಿತಪಾಪ ಕೀರ್ತಿಪ್ರತಾಪ

೧

ಹರಿಪದಾಂಬುಜಭೃಂಗ ಪರಮತಾಹಿವಿಹಂಗ
ಪರಮಸುಗುಣಾಂತರಂಗ ಭವದುರಿತಭಂಗ
ತರಣಕೀರ್ತಿತರಂಗ ಶತ್ರುತಿಮಿರಪತಂಗ
ತರಣು ಶುಭಚರಿತಾಂಗ ಪಟ್ಟಾಸ್ತ್ರಸಂಗ

೨

ಸಿರಿಕೃಷ್ಣ ದಿವ್ಯಪಾದಾಬ್ಜ ಚಿಂತಾಲೋಲ
ವರಹೇಮವರ್ಣಮುನಿಪತಿಯ ಸುಕುಮಾರ
ಗುರುತಿಲಕ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯ ಅಮಿತೋದ್ಧಾರ
ಶರಣಜನಸುರಧೇನು ಭಕ್ತಮಂದಾರ

೩

“ತಿಳಕೊ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೀನೆ”

ಪ್ರಾಚೀನ-ನವೀನ ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯಾಕರಣ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್
ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಆಚಾರ್ಯ, ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್), ಬಿ.ಒ.ಎಲ್.

ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್,

ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಇವರಿಂದ

ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ದೇವರನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನನಾಮವಿದು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಭವ್ಯಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಕಡು ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಸೇವೆಯಿಂದ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀ ನರಹರಿತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು, ಶ್ರೀಪುರಂದರ ದಾಸರಿಗೆ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಯೋಗ್ಯಜನರನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿ-ವಾಯುಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ದೊಡ್ಡ ನಿದರ್ಶನ. ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತು ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ನುರಿತು ವಿಷಯಾಭಿ-ಲಾಷೆಯನ್ನು ಮರೆತು, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಸರ್ವೋತ್ತಮ ರಿಲ್ಲವೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೀರಲು ಇಂತಹ ಯತಿಕುಲ-ತಿಲಕರು ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಹರಸಿ ಈ ಪಂಥದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯನ್ನು ಬಯಸದಿದ್ದರೆ, ಪುರಂದರರಾದಿ ಮಹಾ ಅಪರೋಕ್ಷಿಗಳಾದರೂ ಈ ಪಂಥವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೇಕೆ? ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ದೇವಾಂಶಸಂಭೂತರು ಅನುಸರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದ ದಾಸ-ಪಂಥವೂ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳ ಪಂಥವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ.

ಈ ನಾಮದಲ್ಲಿ ಯತಿವರೇಣ್ಯರು ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಮನುಜನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ‘ನೀನೇ ವಿಮರ್ಶಿಸನೋಡು’ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಮುಂದಿನ ದಾಸಾರ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿ

ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಮಾತಿನ ಸರಣಿಯು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಭಾಷೆಯು ೧೨ನೆಯ ಮತ್ತು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಭಾಷೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಾರಿತ್ರಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನಾಮವು ಎಷ್ಟು ಹಿರಿಯದು ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ದಾಸಪಂಥವು ಅವರ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಕುರಿಸಿ, ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸಿ—ಮಹಾ ಶಾಖೆಯಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇದರಿಂದ ಪುರಂದರದಾಸಾರ್ಯರೇ ದಾಸಪಂಥದ ಮೂಲಪುರುಷರೆಂಬ ಹಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬದಲಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ನಾಮವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಲಘುಟಿಪ್ಪಣಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ತಿಳಿಕೊ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೀನಿ ಮರುಳೆ

ತಿಳಿಕೊ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೀನೆ

ಪ

ಮಾನವನು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯತಾಮೂಢನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವನು ಇಷ್ಟಾದರೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದರೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು.

ತಿಳಿಕೊ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೀನಿ ಅಳಿಕೋ ಪೋದಾಯುಷ್ಯ

ಕಳಿಕೊ ದುಷ್ಟಮವನ್ನು ವಿಷಯದಿಂ

ಸೆಳಿಕೋ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಾರು

ಗಳಿಸಿಕೋ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮರುಳೆ

ಅ.ಪ

ಎಲೈ ಹುಚ್ಚಮಾನವ, ನಿನ್ನ ಆಯುಸ್ಸು ಎಷ್ಟು (ವೃಥಾವಾಗಿ) ಹೋಯಿತೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿದುಕೋ. ಉಳಿದ ಆಯುಸ್ಸನ್ನಾದರೂ ನಿನ್ನ ದುರಿತವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕಮಾಡಿಕೊ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನರಕಾದ್ಯನರ್ಥಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಂತೆ

ವಿಷಯಸುಖಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರವಾಗಿಡು. ಹುಟ್ಟಿದುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಶ್ರೀಹರಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂಬ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೋ (ಸ್ವಲ್ಪಾರು = ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ) ಜ್ಞಾನವು ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. “ಬಹುನಾಂ ಜನ್ಮಾನಾಂ ಅಂತೇ ಜ್ಞಾನವಾನ್ ಮಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯತೇ” ಎಂಬಂತೆ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥವದು. ಅದರೂ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇನ್ನುಳಿದಿರುವ ಆಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಅಹರನಿದ್ರಾ ಸಂಗ ಮಹದಾದಿ ಕೃಮಿ ಕೀಟ

ಸಹವಾಸ ದುರ್ಯೋನಿಗೂ ಇದ್ದದ್ದು

ಬಹುಶ ತಂದುಕೊ ಮನಸಿಗೂ ಅಷ್ಟೇನೆ

ಸುಹಿತವೆಂಬೇನೆ ನಿನಗೂ ಈ ಮಾತು

ನಿಹಿತವಲ್ಲವೋ ಎಂದಿಗೂ ಮರುಳಿ

೧

ಅಹಾರ ನಿದ್ರಾ, ಮೈಥುನಾದಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೃಮಿ ಕೀಟಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷುದ್ರಜಂತುಗಳಿಗೂ ಇದ್ದದ್ದೇ. ಅದನ್ನು ಮಾನವನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾನೂ ಅಹಾರ ನಿದ್ರಾ ಭಯ ಮೈಥುನಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ದಡ್ಡತನ ಇದಿಷ್ಟರಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಮೃಗಗಳಂತೆ ಇರುವುದು ಮಾನವನಾದ ಇವನಿಗೆ ಎಂದೂ ವಿಹಿತವಲ್ಲ. ಅಹರ = ಅಹಾರ, ಸುಹಿತವೆಂಬೇನೆ = ಒಳ್ಳೆಯ ಹಿತಕಾರಿ ಎನ್ನುವೆವೆ?)

ಸಾದರದಿ ಜನರಿಂದ ಅಹುದೆನಿಸಿಕೊಂಬುವುದು

ಸಾಧಾರಣಲ್ಲೆಂದಿಗೂ ಚಿತ್ತೈಸಿ

ಮೋದದಲಿ ಚರಿಸೊ ಯಿಂದೂ ಕೃಷಿಪೋಷ್ಯ-

ವಾದ ವ್ಯಷಭಾದಿಗಿಂದೂ ಈ ಧರ್ಮ

ಸಾಧಿಸದೆ ಪ್ರಾಪ್ಯವೇನೋ ಮರುಳಿ

೨

ಜನರು ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಜ್ಜನನೆಂದು ಹೊಗಳುವಂತೆ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಇದೂ ಬಹು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

ಬಹುಕಾಲಸಾಧನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಪ್ರೀತಿಕರವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸು. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಎತ್ತು ಮುಂತಾದ ಪಶುಗಳು ಕೂಡ ಯುಕ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ದುಡಿದರಲ್ಲವೇ ಯಜಮಾನನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಧೈಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. (ಚಿತ್ತೈಸಿ = ಚಿತ್ತವಿಸಿ, ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು, ಇಂದೂ = ಇಂದಿಗೂ)

ಸೋತು ನಡೆದ್ದಾಂಗಿ ಬಹುಮಾತುಗಳ ಚಾತುರ್ಯ
ನೀತಿವಾದದಲಿ ಧೈರ್ಯ | ನೊದಲಾದ
ನೀತಿಯನು ನಡಿಸೊ ಪಿರಿಯ-ಜನರ ಬಹು
ಪ್ರೀತಿಯನು ಪಡಿಸೊ ಚರಿಯ | ಹಾಸ್ಯಗಾ-
ರಾತ ಮಾಡುವುದನರಿಯ | ಮರುಳಿ

೩

ಸೋತು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿಸಿ ಚಾತುರ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ತನಗಿಂತ ಉತ್ತಮರಾದ ಹಿರಿಯರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಂಚನೆಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಮಾಡಗೂಡಿ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಯಗಾರನೂ ತನ್ನ ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ತಾನು ಸೋತವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಲ್ಲವೇ! ಅವನಂತೆಯೇ ನೀನೂ ಆಗಬಾರದು. (ನಡೆದ್ದಾಂಗಿ = ನಡೆದ ಹಾಗೆ, ನಡಿಸೊ = ನಡೆಸುವ, ಪಡಿಸೊ = ಪಡೆಸುವ, ಚರಿಯ = ಚರ್ಯ, ಹಾಸ್ಯಗಾರಾತ = ಹಾಸ್ಯಗಾರ)

ಧನವ ದೊರಕಿಸಿ ದಿವ್ಯ | ಮನೆಮಾಳ್ಗಳನೆ ರಚಿಸಿ
ದಿನದಿನಕೆ ಪೆಚ್ಚಿ ಸುತ್ತಾ | ನಾಲ್ವರೊಳು
ಘನವಂತನೆಂದೆನಿಸುತ-ಇದ್ದದ್ದು
ಖನಗ ವೇಶ್ಯಾದಿ ಸಹಿತ | ಅಂತ್ಯಜಗೆ
ಕೊನೆಜಾತಿಗಲ್ಲ ನೀತಿ | ಮರುಳಿ

೪

ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಎತ್ತರವಾದ ಮಹಡಿಮನೆ
ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಹಣವನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವವರಲ್ಲಿ ತಾನು ಸಾಹುಕಾರ
(ಧನವಂತ) ನೆಂದೆನಿಸಿ ಬಾಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ವೇಶ್ಯೆಯರಿಗೆ, ಅಂತ್ಯಜರಿಗೆ,
ಚತುರ್ಥವರ್ಣದವರಿಗೆ ಸಹ ಒಪ್ಪದು. ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ನಿಯಮವಿದೆ.
(ಮುನ್ನುಡುವಾದವನು ಕೇವಲ ಹಣದಾಸೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವುದು ಮೋಕ್ಷ
ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಮಾಗ್ಗಳನೆ = ಮಾಡಗಳನೆ,
ನಿವೇಶನ, ಘನವಂತ = ಘನತೆವಂತ, ಖನಗ = ?, ಕೊನೆಜಾತಿ =
ಶೂದ್ರಜಾತಿ)

ಮಿಾರಿ ವಸನಾಶನದ| ಸಾರಸುಖವನ್ನು ತನಗನು

ಸಾರಿ ಜನರ ಕೂಡಿ| ನಿರ್ಭಯದಿ

ಬಾರಿ ಬಾರಿಯಲಿ ರೂಢಿ-ಯೊಳಗಿದ್ದ

ಘೋರ ಯಾತ್ರಿಗಳ ಮಾಡಿ| ಸಂಚರಿಪ

ಬೈರಾಗಿ ಗಣವ ನೋಡಿ| ಮರುಳೆ

೫

ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದ ವೈಷಯಿಕಸುಖಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು,
ತನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುವ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ
ಭಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಠಿಣತರವಾದ ತೀರ್ಥ-
ಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕು.
ಆದರೆ ಬೈರಾಗಿಗಳಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವುದಕ್ಕೇ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು
ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯದೊಡನೆ ಅನ್ವಯ.
(ಮಿಾರಿ = ಬಿಟ್ಟು, ಬಾರಿಬಾರಿ = ಅನೇಕಸಲ, ಘೋರ = ಕಠಿಣತರ).

(ಸಶೇಷ)